
KEITTIÖN UUDISTAMINEN VANHAA SÄÄSTÄEN

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Muotoilun koulutusohjelma

Visamäki, kevät 2014

Emmi Råman

Wetterhoff
Muotoilun koulutusohjelma
Teollinen muotoilu

Tekijä	Emmi Råman	Vuosi 2014
Työn nimi	Keittiön uudistaminen vanhaa säästäen	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aiheena oli sisustussuunnitelma 1980-luvun lopulla rakennetun rivitaloaluoneiston keittiöön ja ruokailutilaan. Keittiö- ja ruokailutila tuli suunnitella mahdollisimman pienillä kustannuksilla. Tavoitteena oli luoda esteettinen, toimiva ja ennen kaikkea asiakkaidensa näköinen tila. Asiakkaina oli nuori pariskunta, heidän pieni tyttärensä sekä perheen koira.

Keittiön suunnitteluun vaikutti asunnossa vallitseva tyyli ja värimaailma. Tyyliltään asunnon sisustus on asiakkaiden kuvailemana ajaton, kodikas sekä koristeellinen. Värimaailmassa on käytetty maanläheisiä sävyjä. Asiakkaiden toiveena oli tyylin ja värimaailman yhtenäistäminen myös keittiötilaan.

Opinnäytetyössä on käsitelty myös keittiötilojen ergonomiaa sekä valaistusratkaisuja. Työssä perehdyttiin myös keittiön sisustussuunnitelman teke-miseen, sen eri vaiheisiin ja lopputulokseen. Tutkimusmenetelmänä oli laadullinen menetelmä. Apuna suunnittelu-työssä käytin asiakkaiden haastattelua, kohteen havainnointia ja suunnitteluprosessin dokumen-tointia. Aineistohankintamenetelmänä työssä on käytetty kirjallisuutta, lehtiä, internetiä sekä televion sisustusohjelmia.

Tuloksena syntyi uusittu keittiö, jossa pintamateriaalit on päivitetty muuhun asuntoon sopiviksi. Suunnittelussa olen käyttänyt hyväksi vanhan keittiön runkoa. Suunnitelma koostuu ideakollaaseista, prosessin eri vaiheista, materiaalivalinnoista perusteluineen, mallinnuksista sekä lopputuloksen kuvista muutostöiden jälkeen. Ennen ja jälkeen kuvat on tarkoitus liittää osaksi portfolioa. Saatujen tulosten perusteella asuntoa voi kutsua nyt yleisilmeeltään yhtenäiseksi.

Avainsanat keittiö, sisustussuunnittelu, käyttäjälähtöinen suunnittelu, suunnitteluprosessi,

Sivut 54 s. + liitteet 3 s.

Wetterhoff
Degree Programme in Design
Industrial design

Author	Emmi Råman	Year 2014
Subject of Bachelor's thesis	Remodelling a kitchen	

ABSTRACT

The subject of this thesis was to design a cost effective interior for a kitchen in a terraced house built in the late 80's. The aim was to create a functional and esthetic interior for the kitchen that matches the resident's style. The client of the thesis was a young couple with a daughter and a dog.

The interior design was mostly affected by the original prevailing spirit of the apartment. This style was decorative and the original color scheme was also followed in the new design plan. The wishes of the client included a uniform overall look for the whole apartment. Interior design included the interior design plan, working kitchen units and ergonomic lighting solutions. The thesis focuses on the kitchen interior design, different stages of design and the final results. The research method was qualitative and data collection from the client was done with interviews and the designer's observations. Materials for the design work were collected from books, magazines, Internet and from interior design programs from television.

As a result the interior design for the kitchen was created successfully. Cost effectiveness was achieved by using the old kitchen cabin frames. The results are presented visually in 3D-models and photos after the renovations. The client was happy with the unified and functional outcome, which is the best feedback for the designer. The author of the thesis can add these outcomes to her individual portfolio.

Keywords interior design, kitchen, user-oriented design, design process

Pages 54 p. + appendices 3 p.

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	1
1.1 Aiheen valinnan perusteet	1
1.2 Tavoitteet ja rajaus	1
1.3 Kysymyksen asettelu ja aineistonhankinta.....	2
1.4 Viitekehys.....	4
2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	5
2.1 Asiakkaat ja toimeksianto	5
2.1.1 Budjetti ja aikataulu.....	6
2.1.2 Asiakkaiden toiveet ja tarpeet	6
2.2 Kohde	10
2.2.1 Huoneiston keittiö	11
2.2.2 Vanhan keittiön ongelmakohdat.....	12
3 SUUNNITTELUA OHJAAVAT TEKIJÄT	15
3.1 Keittiössä tapahtuvat toiminnot.....	16
3.2 Estetiikka.....	16
3.3 Kodin tyyli.....	17
3.4 Asunnon värimaailma	18
3.5 Ergonomia	20
3.5.1 Keittiön valaistus	20
3.5.2 Keittiön työpisteet	23
4 SUUNNITTELUPROSESSI	24
4.1 Tunnelma.....	25
4.2 Ideointi	26
4.3 Mallinnukset tilasta	29
4.3.1 Variaatio 1.	30
4.3.2 Variaatio 2.	31
5 TULOS	33
5.1 Keittiön ja ruokailutilan lattia- ja seinäpinnat	34
5.2 Ovet, vetimet, pöytätasot ja laatikostot	36
5.3 Säilytysratkaisut	38
5.4 Vesikalusteet	40
5.5 Valaistus	42
5.6 Tekstiilit	44
5.7 Suunnitelman toteutus	46
6 ARVIOINTI JA POHDINTA.....	50
LÄHTEET	52

-
- Liite 1 Säilytysratkaisut
 - Liite 2 Materiaalikustannukset
 - Liite 3 Toimeksiantajan palaute suunnitelmasta

JOHDANTO

1.1 Aiheen valinnan perusteet

Tämän opinnäytetyön aiheen valinnan lähtökohtana oli ajatus omasta ammatillisesta sijoittumisesta työelämässä. Olen koulutukseni aikana pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan suuntaamaan opintojani sisustus-suunnitteluun sekä sisustustuotteiden kehittämiseen. Olen suorittanut opintojen työharjoittelujaksoja sisustussuunnittelutoimistoissa sekä sisustamiseen perehtyneissä alan erikoisliikkeissä. Aikaisemmalta koulutukselta olen sisustusartesaani. Jatkan myös opintoja sisustuksen pintakäsittelyn puolella. Koenkin tämän alan olevan oikea tulevaisuutta ajatellen.

Käytännönläheinen ja työelämälähtöinen opinnäytetyö tuntuikin oikealta ratkaisulta viimeiseksi opintoihin liittyväksi työksi. Tärkeänä asiana pidin myös sitä, että pystyisin hyödyntämään opinnäytetyön sisältöä myöhemmin hakeutuessa työskentelemään alalle. Sain käytännön kokemusta asiakaslähtöisestä suunnittelutyöstä sekä asikaskontakteista. Päätavoitteena oli saada aineistoa portfoliooni.

Opinnäytetyön aihe syntyi asiakkaiden tarpeesta. Suunnittelen asiakkaille muuhun asuntoon sopivan keittiö- ja ruokailutilakokonaisuuden. Käyttäjien toiveet keittiön uudistetusta ilmeestä kartoitan haastattelun avulla, lisäksi havainnoin heidän asuntonsa muiden tilojen ilmettä. Esittelen keittiötilan muutoksen mallinnuksien, tuotelistauksien sekä lopputuloskuvien avulla.

Koin opinnäytetyön rakenteen takia tärkeäksi sen, että pystyn lopuksi esittelemään suunnitellun kokonaisuuden kuvin. Opinnäytetyön kokonaisuutta pystyn myöhemmin hyödyntämään töitä hakiessa.

1.2 Tavoitteet ja rajaus

Työn aiheena on 1980-luvun lopussa rakennetun rivitalokolmion keittiön ja ruokailutilan sisustussuunnitelma. Päätavoitteena on suunnitella asiakkaiden tarpeita vastaava keittiökokonaisuus. Tavoitteena on saada uudistettua keittiön kaapistot sekä lisätä keittiön toimivuutta säilytysratkaisuilla. Tarkoituksena on myös luoda täysin uusi tunnelma keittiöön värivalintojen, valaistuksen ja tekstiilien pohjalta. Pintamateriaaleilla ja tekstiileillä vaikutetaan myös ruokailutilaan.

Keittiön sisustussuunnitelman tulee palvella hyvin asiakkaiden toivomuksia ja tarpeita niin esteettisesti kuin toiminnallisestikin. Kohteen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilan käyttötarkoitus. Keittiöstä pyritään tekemään viihtyisä, tyylikäs ja ennen kaikkea asiakkaiden näköinen, persoonallinen kokonaisuus.

Tavoitteena on suunnitella keittiön kaapisto-ratkaisuja toimivammiksi edullisilla menetelmillä. Suuria säilytysratkaisumuutoksia ei kuitenkaan budjetin rajoissa pystytä tekemään, vaan teen asiakkaille näistä lisävarusteista tuotelistan, joita he myöhemmin voivat hankkia tarpeittensa mukaan saavuttaakseen keittiöltään maksimaalisen säilytys- ja ergonomisen hyödyn. Keittiön vesipisteen ja suurimpien keittiökoneiden sijoittelua ei tulla muuttamaan.

Kerron sanoin ja kuvin suunnitteluprosessin kulusta. Opinnäytetyössä suuressa osassa ovat valittavat materiaalit, kuten myös tyylimaailma, joka tulee olla sama koko asunnossa. Valintojani perustelen laajasti ja perustelut valinnoille ovat suuressa roolissa tässä opinnäytetyössä. Keittiön sisustussuunnitelmasta teen asiakkaille mallinnukset, joiden avulla he pystyvät visioimaan, miltä tuleva keittiö näyttää.

Sisustussuunnitelma ei sisällä remontointitöiden ohjeistusta, eikä opinnäytetyössä seurata remontointitöiden toteuttamisvaihetta. Esittelen opinnäytetyön tuloksena uudistetun keittiön ilmeen. Ilmeeseen kuuluvat pintamateriaalit, kalusteet, valaistus ja tekstiilit. Lisäksi säilytysjärjestelmien toimivuuden parannukset ovat esiteltyinä. Opinnäytetyössä ei esitellä materiaalien, kalusteiden eikä säilytysjärjestelmien sijoittelemista tilassa.

Tärkeimmät tavoitteet työn sisällölle on saavuttaa esteettinen, asiakkaita miellyttävä lopputulos suunnittelutyössä. Asiakkaiden toiveet ja tarpeet johdattelevat koko suunnitteluprosessin ajan ja asettavat lähtökohdan suunnittelutyön onnistumiselle. Tavoitteena opinnäytetyössä on kerätä varmuutta suunnittelutyössä tulevaisuutta varten. Toivon, että tulevaisuuteni työtehtävät liittyvät tavalla tai toisella sisustamiseen.

1.3 Kysymyksen asettelu ja aineistonhankinta

Opinnäytetyön kysymykset muotoilin tukemaan koko työtä ja johdattelemaan valintoihin keittiön muutosprosessissa. Pääkysymys johdattelee opinnäytetyötä koko prosessin ajan. Alakysymykset tukevat pääkysymystä.

Opinnäytetyön pääkysymys on seuraava:

Millainen on asiakkaille x suunniteltava mahdollisimman edullinen, mutta esteettinen ja toimiva keittiö?

Alakysymykset johdattelevat löytämään ratkaisuja onnistuakseni sisustussuunnitteluprosessissa sekä luomaan käytännöllisen ja esteettisen kokonaisuuden.

Alakysymyksiä ovat:

Minkälainen on asiakkaiden toivoma keittiökokonaisuus?

Millaiset rajoitukset ohjaavat keittiön sisustussuunnittelmaa?

Miten suuri budjetti on?

Minkälainen on asiakkaiden mielestä esteettinen koti?

Millainen on asiakkaiden kodin tyyli?

Mitä muita toimintoja keittiöön halutaan?

Apunani suunnittelutyössä käytän asiakkaiden suullisia haastatteluja ja asunnon havainnointia. Suunnitteluprosessi alkaa asiakkaiden haastattelulla, toiveiden ja tarpeiden kartoittamisella. Esitän asiakkaille ennalta valmistelemiani kysymyksiä, jotka johdottelevat helposti lisäkysymyksiin. Asiakkaat saavat myös itse kertoa haluamistaan asioista liittyen keittiön uudistamistarpeeseen.

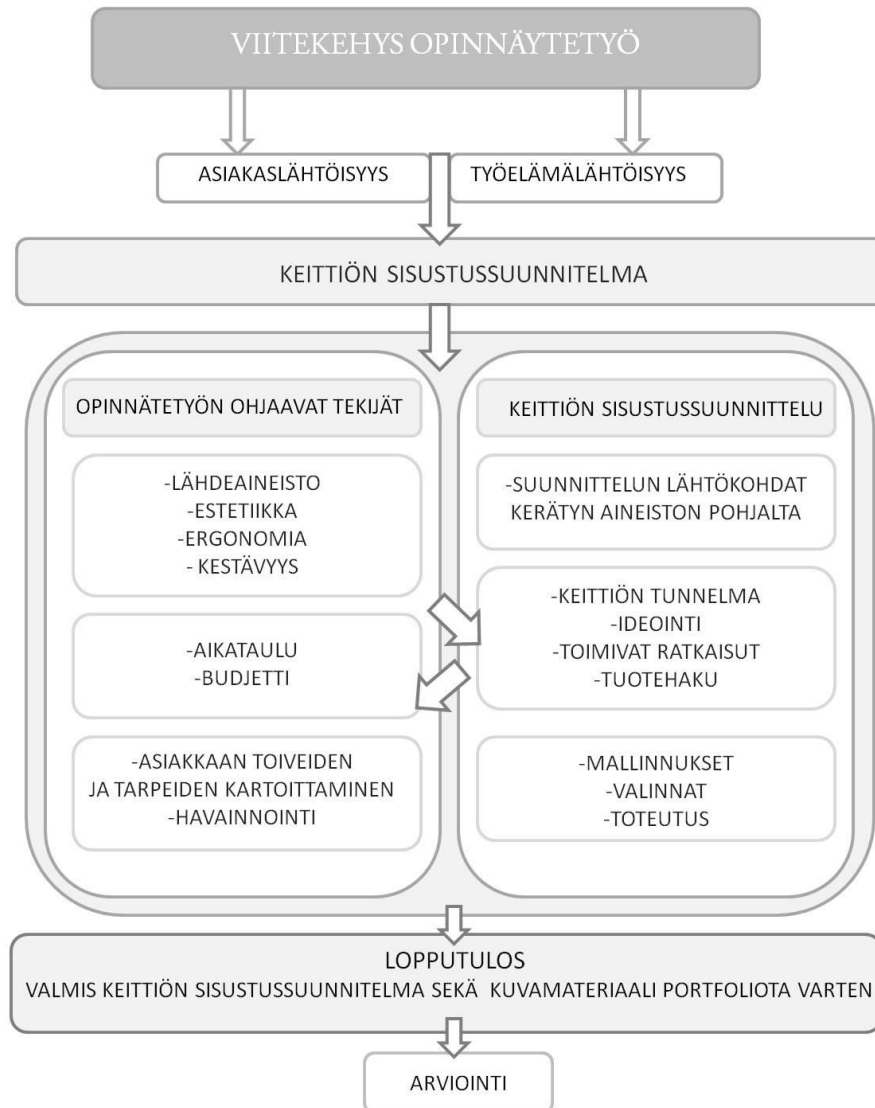
Teen havaintoja asiakkaiden asunnosta, jonka avulla luon käsitystä heidän sisustuksellisesta tavoitteestaan. Havainnoin asunnon värimaailmaa, kalusteita, tilojen sommittelua sekä tiloissa tapahtuvia toimintoja. Teen muistiinpanoja nähdystä ja valokuvaan tiloissa tehtyjä havaintoja. Muistiinpanoihin minun on mahdollista palata myöhemmin suunnitteluprosessin edetessä. Tässä opinnäytetyössä havainnointia tukee haastattelu. Tavoitteena on löytää yhtenäinen henki ja värimaailma, joka jatkuu myös keittiötilaan.

Dokumentoin prosessin eri vaiheita. Pysin dokumentoinnin avulla tuomaan opinnäytetyössä mahdollisimman tarkasti esille haastattelun avulla saavutettuja päätelmiä, vanhan keittiön ongelmakohtia, esittämään valintoja ja lopuksi esittelemään suunnittelutyön tuloksia. Dokumentointia käytän opinnäytetyöni seurannan apuvälineenä.

Lähdeaineistoksi valitsen luotettavia kirjallisia lähteitä. Keittiön sisustussuunnitelmaa tehtäessä tärkeimmäksi painetuksi lähteeksi nousi teos Valot ja sisustus. Teos sisältää hyödyllistä tietoa valaistuksen suunnittelusta. Teoksessa selvitetään myös, miten eri värit ja materiaalit vaikuttavat valaistukseen. Työn aineiston hankinnan lähteissä hyödynnetään myös sisustuslehtiä, internetiä sekä television sisustusohjelmia. Internetistä löytyy kattavasti tietoa sisustamisesta. Luotettavuutta tulee kuitenkin arvioida tarkoin. Internetin sivustoista lähdeaineistona mainittakoon rakentaja.fi ja rakennaoinkein.fi. Näiden tiedonhankintamenetelmien pohjalta saan kattavan tietopohjan, jonka avulla pystyn opinnäytetyön rakentamaan yhtenäiseksi ja eheäksi kokonaisuudeksi.

1.4 Viitekehys

Viitekehyksessä (kuvio 1) on kuvattuna koko opinnäytetyön suunnittelu-prosessi ja osa-alueet, jotka tulee ottaa huomioon työn edetessä. Tässä viitekehyksessä on esillä pääkäsitteitä, jotka liittyvät tiiviisti suunnittelutyöhön sekä johdottelevat aina seuraavaan käsitteeseen ja prosessivaiheeseen edeten lopulta työn odotettuun lopputulokseen.

Kuvio 1. Viitekehys.

2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Keittiön sisustussuunnitelman toimeksiantajana on nuori pariskunta, joka on muuttanut suuurempaan asuntoon perheellisyyksen vuoksi. 75 m² rivitaloasunto sijaitsee Hämeenlinnassa. Rivitalo on käyttöön otettu vuonna 1989.

Pariskunnan edellinen asunto sijaitsi samassa taloyhtiössä, josta he päätyivät ostamaan myös nykyisen asuntonsa tapahtumarikkaiden käänteiden jälkeen. Alun perin heidän tarkoituksenaan ei ollut ostaa samasta taloyhtiöstä rivitaloasuntoa, vaan pariskunta etsi paritaloa tai omakotitaloa Hämeenlinnan seudulta. Kuitenkin kauppahinnan pudotessa samassa taloyhtiössä olevassa asunnossa erittäin alhaiseksi neliöihin nähden, he päättivät tehdä siitä tarjouksen, jonka myyjä hyväksyi.

Ostaessaan asunnon asiakkaat ottivat lainan yhteyteen itsellensä remonttilainaa, jonka tulee riittää koko asunnon remontointiin. Remonttirahaa ei otettu kovinkaan paljoa huomioiden, että sen tuli kattaa asunnon kaikkien pintojen uusiminen. Aiemmin tehty kylpyhuoneremontti toi asukkaille mukanaan yllätyksiä, joiden seurauksena se lohkaisikin suuren osan keittiön suunnitellusta rahasummasta.

2.1 Asiakkaat ja toimeksianto

Asiakkaina on nuori pariskunta, heidän muutaman kuukauden ikäinen tyttärensä sekä perheen pitkäkarvainen collie-koira. Perhe elää melko aktiivista elämää ja on usein viikonloput poissa kotoa. Ollessaan kotona he viettävät suurimman osan ajasta keittiö- ja olohuonetiloissa.

Perheen isä on 29-vuotias ja edelliseltä ammatiltaan ravintolakokki. Nykyään hän on erikoistunut metallirakentamiseen, mutta pitää yhä ruuanlaitosta ja siksi keittiö onkin hänelle tärkeä paikka kodissa. Perheen äiti on 26-vuotias sisustuksesta kiinnostunut opiskelija. Hän on työskentelee myyjänä sisustustuotteisiin erikoistuneessa myymälässä. Tällä hetkellä hän on äitiyslomalla.

Asiakkaiden toimeksiantona minun tulee suunnitella perheelle keittiö, joka vastaa nykypäivää niin ulkonäöllisesti kuin myös toiminnoiltaan. Tehtävänäni oli toteuttaa keittiön uusiminen mahdollisimman pienellä budjetilla. Toimeksiantoon kuului uusien ovien valinta. Tarkoituksena oli säästää vanha runko sen ollessa hyväkuntoinen. Vanhan tiskipöydän tilalle haluttiin uusi sirompi allas. Välitilan materiaali, valaistus ja keittiön tekstiilien valinnat kuuluivat toimeksiantoon.

Tässä projektissa paneudutaan suunnittelemaan asiakkaille koti, joka vastaa heidän toivomuksiaan niin toiminnallisesti kuin tyyllillisestikin. Tärkeää on kuitenkin muistaa tehdä persoonallisin vivahtein monen silmää miellyttävä kokonaisuus, joka tulevaisuudessa olisi helppo myydä.

2.1.1 Budjetti ja aikataulu

Asiakkaat antoivat suunnittelun alussa minulle viitteellisen budjetin, joka tuli ohjaamaan koko suunnitteluprosessia. Keittiön remontointiin jääneen summan suuruus muiden remontointitöiden jälkeen on noin 2 300 €. Asiakkaat olivat kuitenkin sitä mieltä, että otetun lainan lisäksi he voivat korottaa hieman rahasummaa hyvän suunnitelman kohdalla. Kuitenkin lähtökohtaisesti pyrin suunnittelemaan keittiön siten, että se on mahdollisimman lähellä lähtökohtaista budjettia, jotta suunnitelma toteutetaan. Lisäksi pidin tausta-ajatuksena myös sen, että asunto on asukkailleen vain väliaikainen. Tämän pohjalta valikoin, mihin asioihin rahaa kannattaa suunnittelutyössä sijoittaa tulevaisuudessa tapahtuvan asunnon myymisen kannalta.

Viitteellisenä annetun rahasumman tulee kattaa kaikki kulut liittyen keittiön uudistamiseen: kaapistojen rungot sekä ovet, sokkelit, tasot, allas, valaistus, kaapistojen sisälle tulevat säilytysjärjestelmät, sekä sähkömiehen ja putkimiehen palkkiot.

Aikataulutetusti suunnitelman tekemiselle ja toteuttamiselle on varattu aikaa noin kymmenen kuukautta. Suunnittelutyö käynnistyi elokuussa 2013 ja suunnittelutyölle on varattu aikaa marraskuulle 2013 asti. Vuodenvaihteen jälkeen siirryn kirjallisen osuuden suorittamiseen ja odotan keittiön valmistumista saadakseni kuvattua tulokset. Tavoitteeni on valmistua kesäkuussa 2014.

2.1.2 Asiakkaiden toiveet ja tarpeet

Suunnitteluprosessi alkaa asiakkaiden haastattelulla sekä toiveiden ja tarpeiden kartoittamisella. Lisäksi keittiö tarkistusmitataan suunnitteluprosessia varten. Apuna suunnittelutyössä käytän asiakkaiden suullisia haastatteluja ja asunnon havainnointia, lisäksi dokumentointi on yksi työväline työssä.

Toisella kerralla, kun tapasin asiakkaat suunniteltavassa kohteessa, oli tavoitteena esittää heille mahdollisimman kattavasti kysymyksiä siitä, minkälainen heidän toivomansa keittiön ja ruokailutilan tulee olla. Asiakkaille esitettyjä kysymyksiä koskien keittiötilaa olivat seuraavat:

- Minkälainen keittiötilan tunnelman ja värimaailman tulisi olla?
- Kuinka paljon on säilytettäviä astioita?
- Kuinka usein laitetaan ruokaa tai leivotaan?
- Työskenteleekö keittiössä useita henkilöitä samanaikaisesti?
- Mitä muita toimintoja keittiöön halutaan?

Tämän tarvekartoituksen pohjalta pystyin muodostamaan lähtökohdan tulevalle suunnittelutyölleni. Valmiiksi laatimieni kysymyksiä avulla syntyi helposti lisäkysymyksiä sekä vapaata keskustelua, joiden kautta oli helppo kartoittaa lisää asiakkaiden toiveita tilan suhteen. Asiakkaiden toiveita oli lähtökohtaisesti helppo visioida muun asunnon sisustuksen mukaan.

Tunnelmaltaan keittiön tulee jatkaa asunnon muiden tilojen kodikasta ja persoonallista kokonaisuutta. Tärkeää asiakkaille on, että keittiötilassa on näkyvillä asukkaiden henkilökohtainen sisustusmieltymys. Keittiön tulee olla myös yhtenäinen muun asunnon yleisilmeen ja värimaailman kanssa. Keittiö saa olla nykyaikainen, mutta ei liian moderni ja pelkistetty. Vaikka asiakkaita miellyttää koristeellinen sisustus, ei keittiötilaan haluta valita liian muotoiltuja pintoja. Keittiötilaan muun asunnon tyyli halutaan tuoda muilla yksityiskohdilla.

Kodikas ja persoonallinen koti on asiakkaiden mielestä tila, jossa viihtyy (kuva 1). Kodikkuus on myös tunne, että tilassa eletään. Lämmin tunnelma välittyy kodista ja sen materiaaleista sekä kalusteista. Myös yleinen siisteys ja järjestys tuo kotiin kodikasta kutsuvuutta. Persoonallisuus ilmenee sisustusratkaisuilla. Kalusteet ovat yhdistelmä vanhaa ja uutta, entisöityä ja alkuperäiskuntoista, hillittyjä pintamateriaaleja, joita tehostamassa ovat voimakkaasti esille tulevat pintavalinnat.

Kuva 1. Asiakkaita miellyttäviä kodikkaita kuvia.

Pariskunnan ajatuksena ei ole viettää asunnossa monia vuosia, vaan he näkevät asunnon lähinnä sijoituksena tulevaisuuteen. He remontoivat asunnon mieleisekseen ja toivovat muutamien vuosien kuluttua muuttavansa suurempaan asuntoon, joka mahdollisesti on heidän loppuelämänsä koti. Keittiön uudistamisen toivomuksena on tila, joka myötäilee asukkaiden sisustuksellista makua, mutta myyntitilanteessa sopisi myös monen ostajaehdokkaan toivomuksiin.

Haastattelun yhteydessä tuli paljon yksittäisiä toiveita, jotka vaikuttavat merkittävästi keittiötilan toimivuuteen. Keittiötilan valaistus ei ollut tarpeeksi tehokas asiakkaiden mielestä ja tähän tuleekin suunnittelussa keskittyä. Pistorasioiden määrää ja sijoittumista tulee pohtia, jotta ne ovat mahdollisimman helposti käytettävissä, oikeissa paikoissa ja niitä on riittävä määrä.

Keittiö ja ruokailutila on perheen päivittäisessä käytössä. Siksi viihtyvyys ja toimivuus on tärkeää ja seuraaviin asioihin toivotaankin parannusta. Kaapistoissa ei ole muita säilytysratkaisuja kuin pelkät hyllyt. Säilytysratkaisuihin täytyy myös löytää keinoja helpottamaan järjestyksen ylläpitämistä. Kaappitilaa on runsaasti, mutta kaapit ovat syviä ja täten hankalia käyttää. Asiakkaille onkin tärkeää, että kaikki tarvikkeet ovat helposti otettavissa ja selkeässä järjestyksessä. Asiakkaat toivovat suunnittelun myötä kaapistojen käytännöllisyyden parantuvan.

Laatikostot keittiössä eivät myöskään sisällä tilanjakajia eivätkä säilytyslokerikkoja. Vanhat laatikostot liikkuvat kankeasti vanhoilla puukiskoilla ja niiden toimivuus tulee päivittää nykyaikaan.

Työtasotilaa tuntuu perheen isännän mielestä olevan aivan liian vähän, vaikka hän pääsääntöisesti toimiikin yksin keittiössä. Laittaessaan useampaa ruokalajia kerrallaan hän joutuu käyttämään apunaan keittiön ruokapöytää.

Ruokailutilan kalusteet asiakkaat haluavat säilyttää. Pöytä oli erityisen tärkeä asiakkaille. Kierrätyspuusta valmistettu pöytä on uniikki. Valkovahatusta pöydän pinnasta kuultaa kauniisti esille puun syykuviot. Kyseinen pöytä on myös on kiertänyt kaikki asukkaiden tähänastiset kodit sekä kokenut matkalla muodonmuutoksen tummasta pinnasta valkovahattuun pintaan. Pöydän ympärillä on kuusi beigen sävyistä verhoiltua tuolia. Nämä asiakas on suunnitellut vaihtavansa myöhemmin. Myös edellisestä asunnosta löytyvä peili, pöytävalaisin sekä ruokailutilan riippuvalaisin toivottiin sijoitettavan tilaan. Peilillä on perheen isännälle tunnearvoa, koska se on hänen itse valmistamansa. Pöytävalaisin on äidin löytö lomamatkalta. Kattovalaisin on ostettu edelliseen asuntoon. Perheellä on myös tallella taulu, joka edellisessä asunnossa koristi olohuoneen seinää. Tässä asunnossa taulu ei ole paikaansa löytänyt ja äidin ajatuksissa oli, pystyisikö sen mahdollisesti keittiötilaan sijoittamaan. Säilytettävät kalusteet ja sisusteet ovat esiteltyinä seuraavalla sivulla (kuvat 2 ja 3).

Kuva 2. Säilytettävä keittiön ruokailuryhmä ja paikkaansa etsivä sisustustaulu.

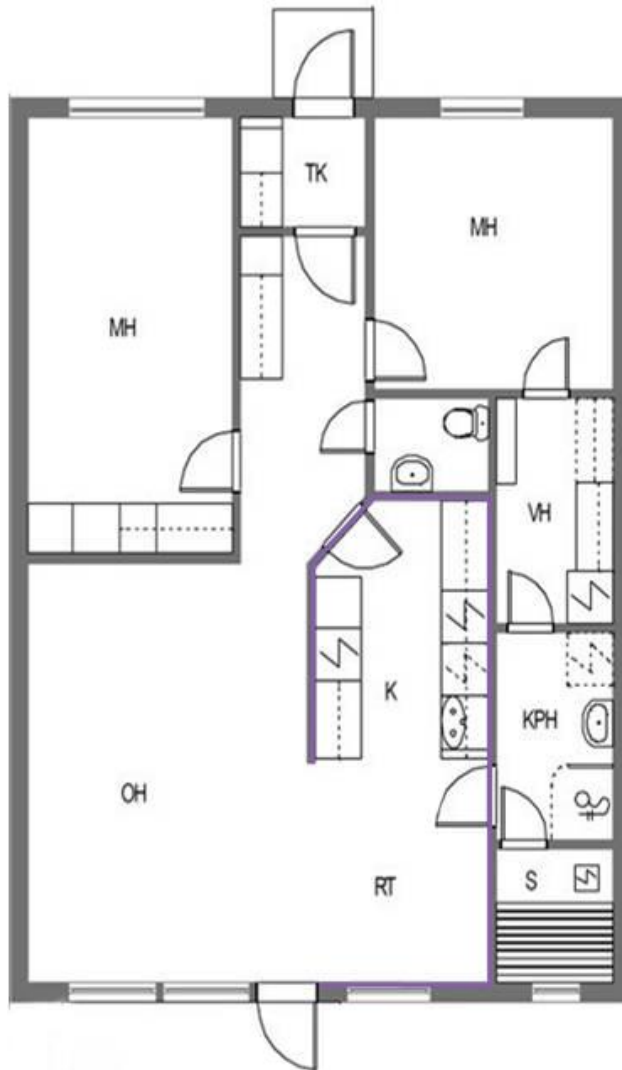

Kuva 3. Isännälle tärkeä peili, peilistä heijastuu kattovalaisin. Äidin matkalta tehty pöytävalaisinlöytö.

2.2 Kohde

Ulkoasultaan rivitalo on pääpiirteittäin aikansa rivitaloarkkitehtuuria edustava rakennus. Julkisivu on puu- ja tiiliverhoiltu. Vieraillessani ensi kerran kohteessa olivat asiakkaat vasta tehneet kaupan asunnosta, eivätkä olleet aloittaneet vielä muuttoa huoneistoon.

Asunnon pohjaratkaisu on myös tyypillinen tälle aikakaudelle (kuva 4). Käytävänmallinen eteinen johdattelee ensiksi makuuhuoneisiin ja siitä yhteisiin tiloihin: keittiöön ja olohuoneeseen. Keittiöstä on kulku pesutiloihin ja kodinhoitohuoneeseen, olohuoneesta enimmäkseen kuljetaan takapihan terassille. Malliltaan pohja on toimiva ja tänä päivänäkin vielä yleisesti käytetty tilajaollinen ratkaisu rivitalojen uudisrakennuksissa.

Kuva 4. Asunnon pohjakuva, ei mittakaavassa.

2.2.1 Huoneiston keittiö

Huoneiston keittiö on malliltaan II – keittiö, mallia kutsutaan myös nimityksellä rinnakkaiskeittiö. Tässä keittiön mallissa kaapistot ja kodinkoneet ovat sijoitettuna kahdelle vastakkaiselle seinälle. Keittiön ja ruokailutilan pinta-ala on noin 12 m². Kaapistot ja työpisteiden sijoittumiset ovat nähtävillä pohjakuvasta.

Kapeaan tilaan suunnitellun rinnakkaiskeittiön yhteydessä on oleskelutiloihin liittyvä ruokailutila. Rinnakkaiskeittiössä vastakkaisten seinustojen tila on siinä hyödynnetty mahdollisimman tehokkaasti. Työskentelyä keittiössä tehostaa lisäksi molemmilla puolilla oleva laskutila. (Keittiön suunnittelun lähtökohdat.)

Työskentelypisteet ovat tässä keittiössä lähellä toisiaan, ja keittiön toimintakolmio (vesipiste, jääkaappi, liesi) on sijoitettu loogisesti. Näitä toimintoja en suunnittelutyössä tule muuttamaan. Kodinkoneet asiakkaat olivat valinneet huoneistoonsa itse ennen suunnittelutyön aloittamista.

Keittiön ja ruokailutilan kuvat olen ottanut elokuussa 2013 (kuva 5 ja 6). Ensivierailullani kohteessa asunto oli kalustamaton, eikä pintojen uusimista ole missään huonetiloissa vielä aloitettu. Vierailullani kartoitin pintamateriaalien kuntoa ja uudistamistarpeita. Huomioin myös huoneiston kokoa, joka on tärkeää muutostöiden kannalta.

Kuva 5. Keittiö ruokailutilan ja olohuoneen suunnalta kuvattuna.

Kuva 6. Näkymää keittiöstä ja olohuoneesta.

2.2.2 Vanhan keittiön ongelmakohdat

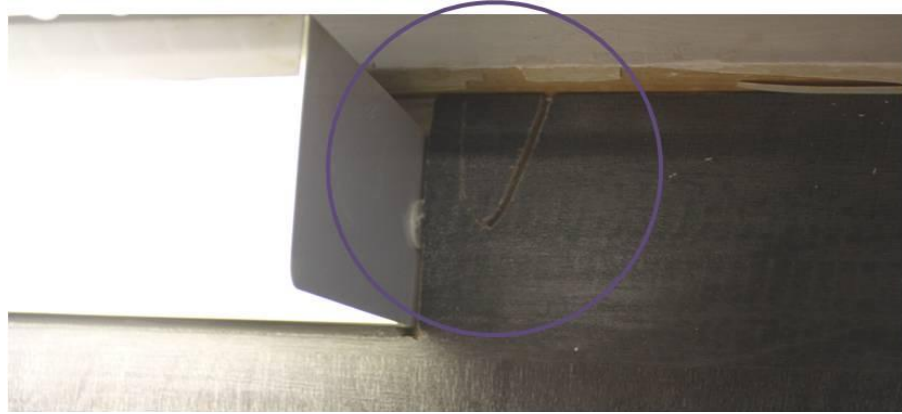
Myyntiinlaintilanteessa edellinen asukas on siistinyt huoneistoa. Nopealla vilkaisulla keittiön yleisilme on siisti, mutta lähempien tarkastelujen kautta edellisen asukkaan keittiön pienimuotoinen pintojen uudistaminen osoittautuu huonosti tehdyksi. Esiteltävät huomiot perustuvat asiakkaan kanssa tehtyihin havaintoihin tutustuessani ensimmäisiä kertoja kohteen keittiötilaan.

Keittiötilan alkuperäiset työvalaisimet on jätetty paikoilleen. Valaisimissa on huono teho, muovikuoret ovat rikkiäisiä ja kellastuneita. Pistokkeita on lähes mahdoton käyttää, koska tällöin kodinkoneiden johdot piilottavat valaisimen katkaisijan taakse (kuva 7). Kattovalaisimia keittiötilassa ei luultavasti ole käytetty, koska kattopistokepaikat ovat peitettyjä peitelevyillä.

Kuva 7. Työvalaisimet ja pistokkeet.

Välitilaan keittiössä on asennettu laminaattitaustalevy. Taustalevyn kuosi on samaa kuin pöytätasossa. Asennus on kuitenkin tapahtunut epäonnistuneesti. Sahauksessa on tullut muutamia mitoitusvirheitä, joista yksi on kuvattuna (kuva 8). Levyä ei ole lisäksi eristetty reunoista silikonilla ja kosteutta on päässyt kertymään tiskialtaan taustalle. Levy on tämän vaikutuksesta päässyt turpoamaan.

Kuva 8. Välitilan taustalevy.

Keittiön ovet on jossakin vaiheessa maalatut sinisävyisellä valkoisella. Maali on kolhiintunut paikkapaikoin pois (kuva 9). Alareunan puulistat ovat maalatut mustalla, mutta maalausjäljessä on toivomisen varaa. Oviin on myös jossakin vaiheessa vaihdettu vetimet, mutta asiakkaat eivät pitäneet näiden muodoista. Lisäksi vetimet tuntuivat pieniltä käteen.

Kuva 9. Ovipinnan kolhuja.

Asiakkaiden muutettua kohteeseen ilmeni haastattelun yhteydessä muitakin ongelmakohtia (kuva 10). Keittiötilassa oleva ovi on turha. Ovea ei ole käytetty ja se tuntuu olevan vain tiellä. Lisäksi ovia ei ole ulkonäöllisesti kaunis katsella ruokailutilasta. Mikroaaltouunille ei tuntunut löytyvän keittiötilassa paikkaa. Mikro olisi työtasoilla vienyt liikaa arvokasta säilytystilaa, joten asiakkaat sijoittivat laitteen hyllytasolle. Ovi ei enää mahdu kiinni. Asiakkaat haluavat myös kauniit lasiesineensä näkyville. Nyt lasiesineet ovat piilotettuna peittävien ovien taakse. Roskakaapissa ei ole astiaa jätteille. Asian ajaa pelkkä muovipussi naulassa, joka on kiinnitettyä oveen.

Kuva 10. Ongelmakohtia keittiössä.

Keittiön suunnittelua rajoittavat myös monet muut tekijät: Asiakkaiden alkuperäisenä suunnitelmana olisi ollut uusia koko keittiö runkoja myöden. Haaveena asiakkailla oli saada yläkaapistoista ilmavammat madaltaen yläkaappien korkeutta. Kuitenkin jo ensimmäisellä kerralla tutustuessani kohteen keittiöön huomioin seikkoja, joita ei voitu tehdä budjetin rajoissa. Keittiön yläsokkelin alta ei ole kattopintaa rapattu. Jos pinta rapataan, se johtaa siihen, että lähes koko asunnon kattopinnat pitää maalauttaa. Muutoin syntyy selkeä sävyero kattopintaan. Toisena ratkaisuna tähän ongelmaan on asentaa valolista kattoon peittämään kattopinnan materiaalin muuttumisen. Tämä ajatus ei kuitenkaan asiakkaita miellyttänyt. Sama ongelma on myös lattiapinnassa, koska keittiöön asennettua uutta lattiaalaminattia ei ollut jatkettu kaapistojen alle.

Keittiön kokonaisvaltaiseen uudistamiseen ei enää kylpyhuoneremontin aloittamisen jälkeen ollut mahdollisuutta. Kylpyhuoneremontin yhteydessä tulleiden yllätyksien myötä alkuperäinen kylpyhuoneeseen budjetoitu rahasumma nousi huomattavasti. Tästä syystä muiden vielä remontoitavien tilojen budjetoitua remonttirahastoa jouduttiin pienentämään. Keittiön uudistamisesta ei haluttu luopua. Muutokset on nyt suoritettava säilyttäen vanhan keittiön kaapistojen runko. Myös keittiötilan ratkaisevat toiminnot tulevat säilyttämään paikkansa.

Kohteeseen tutustumisen yhteydessä keittiö tarkistusmitattiin suunnittelu-prosessia varten. Kävi ilmi, etteivät kaikki ovet ole standardikokoa. Useiden keittiöliikkeiden mallistoissa saatavilla on vain tietyt ovikoot. Lisäksi mittatilausovet maksavat huomattavasti enemmän kuin standardi-koon ovet, mikä tekee haastetta jo ennestään tiukkaan budjettiin.

Keittiötilan säilytysratkaisujen toimivuutta tulee myös miettiä budjetin rajoissa. Kaapistot sisältävät vain hyllyjä, ja alakaappien syvyyden takia ne ovat hankalia käyttää. Laatikostot toimivat puukiskoilla joiden liukuominaisuudet eivät ole nykypäivää vastaavia. Keittiön jäteastian virkaa toimitti muovipussi, joka roikkui ruuvin varassa ovesa. Koska taloyhtiössä on kuitenkin mahdollisuus lajitella jätteet, nähtiin ajankohtaiseksi päivittää asunnon jätteenkeräys vastaamaan tarpeita.

Kodinkoneet asiakkaat valitsivat huoneistoonsa itse ennen suunnittelutyön aloittamista, joten en päässyt vaikuttamaan näiden koneiden toimivuuteen enkä ulkonäköön. Liesi, liesituuletin sekä jääkaappi ovat väreiltään valkoiset, mikä rajoittaa suunnittelutyötä. Terässävynä ne olisivat olleet helpommin yhdisteltäviä. Ominaisuuksiltaan valitut laitteet ovat kuitenkin laadukkaita.

3 SUUNNITTELUA OHJAAVAT TEKIJÄT

Tässä opinnäytetyössä sisustussuunnitelman ohjaavina tekijöinä ovat suunnitteluprosessin hallinta, tilan tunnelman luominen, pintamateriaalien, värien ja valaistuksen suunnittelu sekä kalusteiden, säilytysratkaisuiden ja tekstiilien valinta. Suunnittelua ohjaa myös rajallinen budjetti. Suunnitteluprosessi lähtee liikkeelle toimeksiannosta ja erityisesti asiakkaiden toiveiden huomioimisesta, minkä kartoitin haastattelun sekä havainnoinnin avulla. Asiakkaiden toiveena oli toiminnoiltaan ja materiaaleiltaan nykyaikaistettu keittiö, joka sopii kodin muuhun ilmeeseen. Keittiö oli käytävämallinen ja pimeä. Luonnonvalon puuttuen vuoksi materiaaleihin ja valaistukseen oli perehdyttävä huolella. Pintojen helppohoitoisuus ja puhdistettavuus ovat myös avainasioita pintamateriaalien valinnoissa. Keittiö tulee suunnitella ergonomisesti toimivammaksi, huomioiden keittiössä tehtäviä töitä ja niiden vaatimaa tilaa. Materiaalien valinnoissa tulee myös ottaa huomioon asiakkaiden pieni tytär sekä perheen koira. Keittiön tulee olla kutsuva ja asiakkaiden tulee nauttia keittiötilastaan.

3.1 Keittiössä tapahtuvat toiminnot

Alla näkyvässä kuviossa (kuvio 2) on esiteltyä toiminnot, jotka tulee ottaa huomioon suunniteltaessa kohdetta. Listatut asiat perustuvat käytyihin keskusteluihin asiakkaiden kanssa. Toiminnoille tulee olla tarvittavat lasku- ja säilytystilat. Lisäksi viihtyvyyteen ruokailutilan yhteydessä tulee panostaa, jotta tämä houkuttelee niin asukkaat kuin vieraat oleskelemaan tilassa muulloinkin kuin ruokaillessa.

Kuvio 2. Keittiön toiminnot.

Toimintojen tilatarpeisiin sekä toimintojen sijoittamiseen tutustun ergonomian tiedonhankintavaiheessa. Keittiötilan viihtyvyyteen vaikuttaa materiaalivalinnoilla

3.2 Estetiikka

Asiakkaiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta tärkeäksi asiakas kodin viihtyvyydessä nousi estetiikka. Keskustelimme siitä, miten he mieltävät estetiikan. Tärkeimpänä nousi esiin rauhallinen värimaailma, joka on tasapainossa ympärillä aukeavien tilojen kanssa. Pehmeät sävyt ja selkeät linjat toistuivat koko asunnossa. Yleinen siisteys luo perheen äidistä myös esteettisen vaikutelman. Äidille symmetria sisustuksessa sekä somistuksessa on myös ensiarvoisen tärkeää. Kauniit somisteet koristavatkin asunnon jokaista huonetta ja ne ovat sijoiteltu selkeästi symmetriseen järjestykseen. Yleisesti estetiikka mielletään harmooniseksi, mutta sen voi mieltää monella eri tapaa, eikä sille ole olemassa selvää linjausta. Siksi onkin tärkeää selvittää, miten asiakkaat mieltävät sen.

Tämän opinnäytetyön keittiön sisustussuunnittelussa huomioidaan myös esteettiset seikat. Siihen, miten asiakkaat kokevat tilan, voidaan vaikuttaa suunnittelutyössä huolellisella materiaalien valikoimisella. Persoonallisen keittiön luominen pieneen käytävänmalliseen tilaan syntyy käyttämällä erilaisia pintamateriaaleja sekä värejä. Valaistuksella voidaan myös tuoda esille pintojen materiaalit ja struktuurit eri tavoin.

3.3 Kodin tyyli

Havainnoimalla asiakkaiden asuntoa ja asunnossa näkyvillä olevia eri tyylejä lähdin tutustumaan alkavaan suunnittelutyöhön. Asunnon muut tilat vastaavat asiakkaiden mieltymyksiä, koska pintaremontti oli juuri saatu päätökseen. Huoneistossa ei ole esillä vain yhden tyyli-suunnan piirteitä, vaan asunto on sekoitelma koristeellisia sekä selkeälinjaisia yksityiskohtia, pehmeitä, kovia ja kiiltäviä pintoja sekä rouheaa rustiikkipintaa. Tyyllillisesti asunnon kokonaisuus on koristeellinen sekä kodikas. Huoneistossa on käytetty ajattomia kaluste- ja tekstiilivalintoja. (kuva 11).

Kuva 11. Kodin tyyli. Asiakkaiden juuri remontoitu olohuone.

Värimaailma on yhdistelmä beigen ja harmaan sävyjä, joita korostaa musta sekä valkoinen. Pintamateriaaleissa on rohkeita kuviovalintoja ja kiiltäviä pintoja. Huonekalujen materiaalit ovat ajan patinoimaa puuta tai valkoiseksi maalattuja, vanhoja huonekaluja. Pinnat huonekaluissa ovat niin mattapintaisia kuin kiiltäväpintaisiakin. Tekstiilit ovat muhkeita ja kutsuvan houkuttelevia, kuviollisia sekä yksivärisiä. Verhot ovat kauniisti

laskeutuvia. Pienet koriste-esineet ovat esillä täydentämässä tilan tunnelmaa. Vaikka asunto on eri materiaalien ja kalusteiden yhdistelmä, on tunnelma seesteinen ja kutsuva. Kalusteita ja pintamateriaaleja sitovat yhteen selkeä ja tarkoin harkittu värilinjaus, joka rajoittuu muutamiin sävyihin. Asunnon seiniä hallitsevat koristeelliset isot peilit. Niillä on saatu asuntoon ilmavuutta ja tilan tuntua. Niiden eteen sijoitetut kynttilät ja koriste-esineet tulevat esille aivan eri tavalla kuin seinäpintaa vasten. Niiden heijastukset luovat oman lisänsä sisustukseen.

Haastattelussa asiakkaat kertoivat mieltyneensä vanhojen huonekalujen klassisiin muotoihin. He kertoivat nauttivansa niiden entisöinnistä ja asuntoa katsellessa huomaakin, että monet huonekaluista ovat jo vanhempia kuin itse käyttäjänsä. Tuoreimmalle tulokkaallekin löytyy olohuoneesta 1800-luvulta peräisin oleva kehto. Asiakkaat toivoivatkin uuden keittiön sulautuvan muun asunnon tyyliin.

3.4 Asunnon värimaailma

Asunto on sisustettu kauttaaltaan melko neutraaleilla väreillä. Tämä on myös pohjana keittiön väripaletille. Asiakkaiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta myös keittiötilaan haluttiin jatkaa ruskean ja harmaan sävyillä sisustamista. Lähtötilanteena kohteessa oleva täysin valkoinen keittiö, lukuunottamatta tasoja ja lattiaa, tuntui asiakkaiden mieleen liian kalsealta sekä steriililtä. Valkoinen sävy heidän mielestään pieninä pintoina raikasti tilaa, mutta suurena alana he kokivat sen ahdistavaksi. Pehmeät luonnonsävyt olivat asiakkaiden mielestä kutsuvia sekä kotoisia.

Ihmiset kokevat värit eri tavoin ja se, miten värin mieltää on persoonallinen tunne. Suunnitteluvaiheessa onkin hyvä selvittää, miten asiakkaat mieltävät eri värit. Väreillä pystytään muodostamaan lukuisia eri variaatioita. Tiloissa ne vaikuttavat suurina pintoina toisiinsa muuttaen värisävyjä. Pintojen kiiltoasteella pystytään myös vaikuttamaan värien hallitsevuuteen. Kiiltävää pintaa pidetään mattapintaista voimakkaampana värin esilletuojana. (Love & Grimley 2007, 136-153.)

Kodin päävärin tulisi olla rauhallinen. Sen ympärille voi valita voimakkaampia värejä esimerkiksi somisteiden tai tekstiilien muodossa. Kohteena olevassa asunnossa onkin pääväreinä beige ja harmaa. Pirteyttä asuntoon on tuotu värikkäillä kukkasilla. Lastenhuoneessa ilmettä on kohennettu tekstiileillä sekä yhdellä seinällä olevalla hausalla kuviotapetilla. Päävärien ollessa hillityt, asunnon ilmettä on helppo muuttaa esimerkiksi juuri tekstiileillä tai somisteilla vaikka vastaamaan vallitsevaa vuodenaikaa.

3.5 Ergonomia

Haastattelun yhteydessä nousi esille keittiötilan ergonomia. Suunnittelutyönäni on parantaa keittiötilan toimintoja, jotka vaikuttavat fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin. Ratkaisuiden avulla tulee keittiössä tehtävien töiden suorituskyky paranemaan. Hyvällä ergonomisella suunnittelulla parannetaan ihmisen turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia sekä järjestelmien häiriötöntä ja tehokasta toimintaa.

Keittiön suunnitelmassa perehdyn ergonomian kannalta asioihin, joita minun on mahdollista parantaa käyttäen olemassaolevan keittiön runkoa pohjana. Vanhan keittiön suunnittelutyö poikkeaa paljon uudiskohteen suunnittelutyöstä. Uudiskohteessa suunnittelijan on mahdollista mitoittaa kaikki toiminnot asiakkaiden tarpeiden mukaan. Koska tässä kohteessa hyödynnetään vanhan keittiön runkoa, keskittyy suunnitelma vain parantamaan mahdollisuuksien mukaan keittiön työmukavuutta.

Fyysinen ergonomia keskittyy toiminnan sopeuttamiseen ihmisen anatomisen ja fysiologisten ominaisuuksien mukaisiksi. Fyysinen ergonomia korostuu työympäristön, työpisteiden, työvälineiden ja työmenetelmien suunnittelussa. (Ergonomia.)

Ergonomisesti hyvin suunnitellussa keittiössä on turvallista sekä miellyttävää työskennellä. Tärkeitä asioita on muun muassa lieden ja vesipisteen läheisyys, työtasojen sekä laskutilojen riittävyys, huomioon tulee ottaa sijoituskorkeudet sekä koneiden ovien ja luukkujen avautumissuunnat. (Alter, A. 2014, 38.)

3.5.1 Keittiön valaistus

Suunniteltavan kohteen keittiötilan valonlähteet vaativat uusimista. Valaistus vaikuttaa keittiötilassa turvallisuuteen ja on osa keittiön ergonomiaa. Hyvän valaistuksen suunnittelulla pystytään ennaltaehkäisemään keittiötilassa tapahtuvia loukkaantumisia. Valaistuksen valinta vaikuttaa myös tilassa työskentelyn miellyttävyyteen.

Keittiötilassa hyvä valaistus on välttämätön työskentelyn, oleskelun ja ruuanlaiton kannalta. Hyvä valaistus ei häikäise työskentelijää, vaan valaisee riittävästi siellä, missä valoa tarvitaan. Valaistusta tarvitaan kaikkiin keittiötilassa tapahtuviin toimintoihin. Valaistuksen tarve on myös tilakohtainen. Työtasoilla työskentelyyn tarvitaan tehokkaampaa valaistusta kuin ruokailutilassa. (Hemgren & Wannfors 2004, 42-43.)

Keittiön niin kuin muidenkin kodin tilojen valaistuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon käyttötarkoitus, tilan luonne sekä tunnelmalliset tekijät. Valolla voidaan korostaa tai häivyttää tilan piirteitä. Valolla luodaan myös tunnelmaa, sillä valon väri ja voimakkuus ovat tärkeitä tunnelmaan vaikuttavia tekijöitä. Täysin tasaisesti valaistettu tila koetaan tylsäksi ja steriiliksi. Valoilla ja varjoilla saadaan tunnelmaltaan viihtyisämpi ja kodikkaampi tila, jota myös asiakkaat toivovat. Valon väri

on myös hyvin tärkeä tekijä. Valon väri muokkaa ympärillä olevia pintoja. Luonnollinen värinosto takaa sen, että värisävyt pysyvät oikeina valokeilassa, eivätkä värisävyt vääristy. (Oikea kotivalaistus.)

Keittiön valaistusta suunniteltaessa tulee tutustua keittiötilaan, ja selvittää mihin valoa tarvitaan. Useimmissa keittiöissä on kiinteät rakenteet ja kalusteet kuten myös suunniteltavan kohteen keittiössä. Kalustuksen sijoittelua määräävät vesijohdot ja sähköpistokkeet. Tiskialtaan, liedon tai uunin kaltaiset elementit muodostavat sen pohjan, mihin valaistusta lähdetään suunnittelemaan. Keittiötilan valaistuksen suunnittelu eroaa kodin muiden tilojen valaistuksen suunnittelusta. Keittiötilaan sopivat parhaiten kiinteät valaistusratkaisut, alaspäin suunnatut kohdelamput ja kattospotit. Keittiön perusratkaisut ovat suhteellisen pysyviä, kun taas muiden asunnon oleskelutilojen ratkaisuja pystytään suunnittelemaan ja sijoittamaan tapauskohtaisesti ja tarpeiden mukaan. (Willhide 2002, 135-139.)

Keittiössä hyvä yleisvalo on ensiarvoisen tärkeää. Valaistus voidaan toteuttaa kustannus ja energiatehokkailla loisteputkivalaisimilla, jotka myös antavat valoa kaappien sisälle. Asiakkaiden toiveena olivatkin tyylikkää loisteputkivalaisimet. Muita keittiötilassa käytettäviä valaistus vaihtoehtoja ovat kohdevalaistus tai epäsuora valaistus. Pienen keittiön yleisvaloksi voi riittää ruokapöydän päällä oleva hyvälaatuinen valaisin.

Työtason valaiseminen tehdään yleensä joko upotetuilla kohdevaloilla, loisteputkilla. Mahdollisuutena myös käyttää työvalona seinävalaisimia tai yläkaapittoman tason päälle sijoitettuja riippuvalaisimia. Häikäisyä ajatellen työtason valaisimen paras sijoituspaikka on yläkaapin etureunassa valolistan takana, jolloin valaisin ei häikäise ruokapöydän ympärillä istuvia. Halogeenivalaisimien kanssa häikäisy korostuu, koska valokappale on pieni ja pintakirkkaus suuri. Mikäli valo tullaan sijoittamaan kaapin takalaitaan, sen tulee olla mahdollisimman korkealla hyvän häikäisysojan takana. Tällöin kannattaa kiinnittää huomiota valaisinta valittaessa, että valo suuntautuu alaspäin ja valaisimessa on hyvä häikäisysoja. Kohteessa käytettiinkin tämän kaltaista työtason valaistusta.

Jos keittiötilan valaistukseksi valitsee led-valonauhat tulee huomioida niiden tehokkuus. Pienitehoisia ledejä tarvitaan enemmän kuin suuritehoisia. Liian tehottomat ledit näyttävät pietemäisiltä, eivätkä anna tarvittavaa valotehoa tilaan. Ledien valokeilojen tulisi mennä ristiin, jotta ne saavuttaisivat tarvittavan valaistustehon. Led-nauha asennetaan peite- tai L-listan taakse tai U-kiskoon. Huomioitavaa on myös tasomateriaalin ja valon yhteensopivuus. Korkeakiiltoisesta pinnasta saattaa heijastua ledien pistemäisyys ja loisteputken valoviiva.

Pesualtaan lähellä valaisimen valinnassa ja sijoituksessa tulee huomioida roiskuva vesi ja noudattaa asennusmääräyksiä. Valaisimen saa sijoittaa avoimen kuivauskaapin alle vain, jos se on tippu- tai roiskevedenpitävä. Jos valaisimessa on kanneton pistorasia, sitä sitä ei saa sijoittaa

vaakasuorassa 20 senttiä lähemmäksi pesualtaan reunasta, ellei se ole vähintään 50 senttimetrin korkeudella pesupöydän tasosta. Pesupöydän läheisyydessä olevien halogeenivalaisimien tulee olla suojalasilla varustettuja, muutoin kuuman lampun pinnalle roiskuva vesi voi räjäyttää lampun. Asennuksissa tulee noudattaa valaisinvalmistajan määrittelemiä turvaetäisyyksiä ja ohjeita.

Mikäli yleisvalaistuksen taso ei riitä valaisemaan kaappien sisältöä, on mahdollista sijoittaa valot kaapistojen sisälle. Asiakkaat pitivätkin tätä varteenotettavana vaihtoehtona. Kaapistojen päälle asennettaessa kaartuvia halogeeni-valaisimia, pitää minimoida tulipaloriski, joka voi syntyä oven jäädessä auki. (Kodinvalaistus. Keittiö.)

Asiakkaiden toiveena kohteessa on saada hyvä yleisvalaistus keittiöön. Vanhoihin kaapistojen runkoihin ei haluta asentaa halogeeni- eikä led-valaisimia. Perinteisistä muovikoteloisista loisteputkivalaisimista asiakkaat eivät myöskään pidä. Loisteputkivalaisin kuitenkin valontuojana on asiakkaiden toiveiden mukainen, ulkoasun valaisimissa vain tarvitsee täyttää asiakkaiden toiveet. Asiakkaille esiteltyjen kuvien (kuva 13) avulla pystyin hahmottamaan, minkälaiset valaisimet heitä miellyttävät. Asiakkaiden lasiesineitä kaapistoissa halutaan myös mahdollisesti tuoda esille, kaapistoihin asennettavien valaisimien avulla. Värilämpötilojen valaisimissa tulee olla sellainen, joka tuo ruokien oikeat värit esille.

Kuva 13. Esimerkkikuvia asiakkaille esitellyistä valaistusratkaisuista. Työtasojen valaistus loisteputkivalaisimilla. Kaapistojen sisään asennettu led-valonauha.

Kohteen keittiön ruokailutilassa valoa tarvitaan lukemiseen, läksyjen tekoon, ruokailuun sekä tunnelmointiin. Valonlähteitä ruokailutilassa voi olla useita. Valonlähteiden valonvoimakkuus ja värilämpötila saavat olla erilaisia. Valonlähteitä käytetään sen mukaan, millaista tunnelmaa tilaan halutaan luoda.

Ruokapöydän päälle tulee valita kalustukseen sopiva, alas- ja mahdollisesti ylöspäin epäsuorasti valoa suuntaava riippuvalaisin tai useampi samanlainen valaisin. Valoa läpäisevä varjostin valaisee myös ruokailijoiden kasvot miellyttävästi häikäisemättä (kuva 14). Valaisimen

sopiva ripustuskorkeus on noin 60 cm ruokapöydän pinnasta. Liian korkealle sijoitettu valaisin häikäisee ja liian matalalle sijoitettu estää näköyhteyden pöydän yli. (Kodinvalaistus. Ruokailutila)

Asiakkailla jo entuudestaan oleva Intro- riippuvalaisin halutaan säilyttää ruokailutilan valaisimena. Valaisimessa on pyöreä lasinen kupu, sisällä roikkuvat kristallikoristeet. Valaisin antaa hyvän valaistustehon. Valaistusefektit syntyvät valon taittuessa lasista ja valaisimen sisällä roikkuvista kristallikoristeista. Oikealla korkeudelle asennettuna valaisin ei häikäise ruokapöydän ääressä olijaa.

Kuva 14. Esimerkkikuvia. Valaisimet suuntaavat valoa alaspäin, mutta myös hillitysti sivuille.

3.5.2 Keittiön työpisteet

Keittiö tulee suunnitella asiakkaille siten, että kaikki toiminnot sujuvat loogisesti, ja tehokkaasti, ilman kaaosta. Tilat tulee järjestää niin, ettei esimerkiksi joudu kuljettamaan vastapestyjä astioita kauas, ja että liedien vieressä on tarpeeksi laskutilaa ruokaa valmistaessa. (Westage 2000, 140) Kohteessa yhtenä ongelmakohtana on liedien ympärillä oleva työtason puute.

Ergonomia on yksi hyvän keittiösuunnittelun kulmakivistä, koska keittiössä työskentelee eri-ikäisiä ja erikokoisia henkilöitä. Silloin tulee tarkasti miettiä, miten se vaikuttaa keittiön mitoitukseen, vesipisteiden määrään ja työpisteiden sijoitukseen. Keittiön ergonomisessa suunnittelussa huomioidaan ulottuvuus, keittiössä tehtävä työ, kalusteiden mitoitus, kalusteiden sijoituskorkeus ja koneiden sijoituskorkeus. Kohteessa suunnitteluun tulee vaikuttaa muun muassa seuraavin keinoin:

Keittiöön sijoitettujen koneiden ympärille tarvitaan työ- ja laskutilaa vähintään 400 mm, jotta työskentely sujuu tehokkaasti ja ergonomisesti. Suunnittelutyössä minun tarvitsee löytää ratkaisu, jonka avulla pystyn lisäämään työtilaa liedien ja vesipisteen välille. Laitteiden ovien avautumissuunnalla tulee myös huomioida laskutilan sijoittumisessa. Jos ovi avautuu sivulle, on laskutilaa oltava oven avautumis puolella.

Pistorasiat eivät saa jäädä koneiden taakse. Liitosjohtojen tulee olla irrotettavissa, ilman että koneita joudutaan siirtämään. Myös työpisteiden sijainti toisiinsa nähden on mietittävä, jotta työskentely sujuu loogisesti. Keittiöön sijoitettujen koneiden käyttöä helpottaa, jos koneet on sijoitettu ergonomisesti hyvälle käyttökorkeudelle ja pienimmätkin koneet ovat helposti otettavissa esille.

Suunnittelussa tulee huomioida asiakkaiden ylettyminen kaapistoissa säilytettäviin tarvikkeisiin. Parhaiten käytettävissä oleva alue korkeussuunnassa on 700 – 1300 mm lattiasta. Tälle alueelle tulisi sijoittaa tarpeellisimmat toiminnot ja eniten käytössä olevat tarvikkeet. Lisäksi painavat tavarat tulisi sijoittaa tähän korkeuteen, välttääkseen painovien tavaroiden nostelun pitkiä matkoja. Harvemmin käytettävät tavarat kannattaa kaapistoissa sijoittaa ala- tai ylähylyille.

Keittiötilan tärkein työskentelypiste sijoittuu liedon ja altaan välille. Tässä tilassa työskennellään suurin osa ruuanvalmistuksen ajasta. Keskeisen työtason alle voi sijoittaa sekä jätteiden lajittelun että laatikoston ruoanvalmistusvälineille. Tällöin tarvikkeet ovat helposti otettavissa kun niitä tarvitsee.

Keittiökaluksien tilankäyttöön ja käytettävyyteen vaikuttavat sisärakenteiden toimivuus. Säilytysratkaisuiden toimivuus on rinnastettavissa koko keittiön toimivuuteen. Keittiössä käytettävien perustarvikkeiden tulee olla lähellä niiden käyttöpistettä, ja helposti saatavilla ilman kumartelua ja kurkottelua. Suunnitteluvaiheessa tulee selvittää, mitä asiakkaat haluavat keittiötilassa kaapistoissa säilyttää ja millaisia vaatimuksia tavarat asettavat säilytyspaikojen ratkaisuille.

Valitsemalla kaappeihin ulosvedettäviä korilaatikostoja myös pöytäkaapin takaosat saadaan tehokkaaseen käyttöön ja tavarat ovat helposti esille otettavissa. Korilaatikostot soveltuvat monenlaisten tavaroiden säilytykseen. Patojen ja kattiloiden lisäksi niihin voi sijoittaa kuiva-aineita, pienkoneita ja niiden osia, astioita ja pakkausmateriaalia. Laatikostoihin on saatavilla muunneltavilla sisusteilla sisustusratkaisulla, jotka pitävät tavarat paremmin paikoillaan ja helpottavat järjestyksen pitoa.

Kalusteovien mitoitus ja ovien saranointi tulee tarkistaa tilattaessa ja asennettaessa kalusteovia. Asennustöissä tulee huomioida myös kylmäsäilytyslaitteiden ilmankiertotilojen säilyvyys. (Toimiva keittiö.) Suunniteltavan kohteen ovien saranointi mitoitetaan siten, että uudet saranat sopivat vanhojen tilalle.

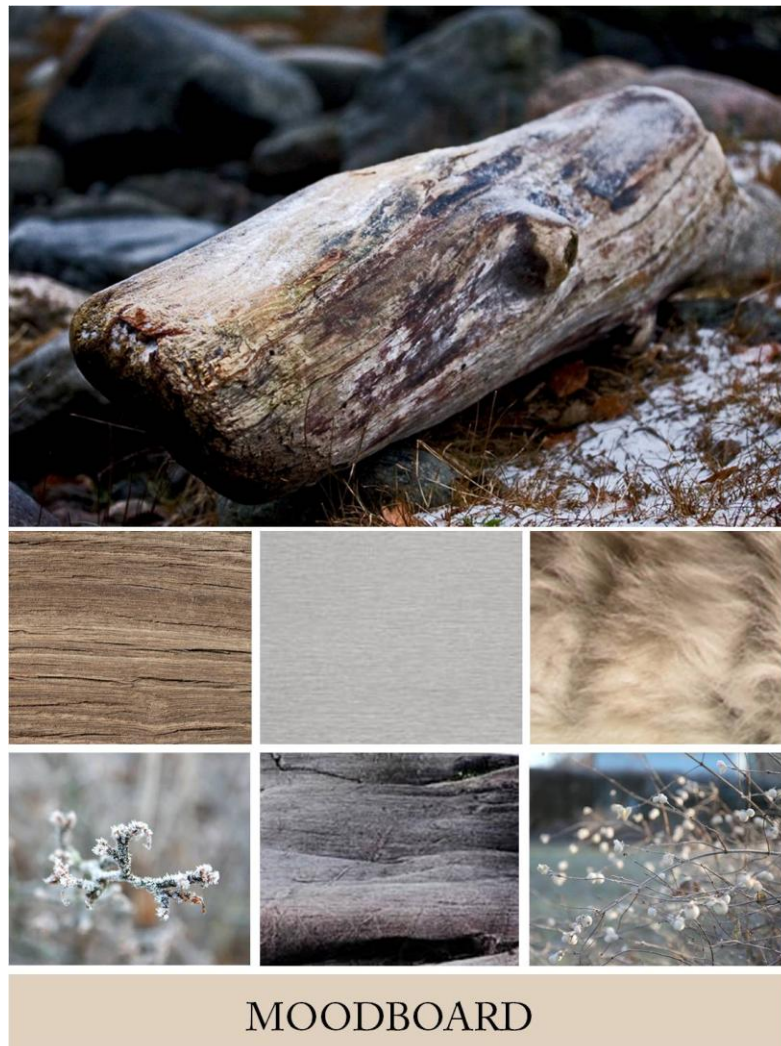
4 SUUNNITTELUPROSESSI

Keittiön ja ruokailutilan sisustussuunnitelman lähtökohtana on hyödyntää haastattelun, havainnoinnin ja tiedonkeruun pohjalta saavutettuja tietoja suunnittelutyössä. Saatuja tietoja hyödyntämällä pyritään löytämään edullisesti toimivimmat ratkaisut ja materiaalit asiakkaiden keittiötilaan. Valinnat perustuvat aiemmin opinnäytetyössä käytyihin kappaleisiin

asunnon tyylistä ja värimaailmasta. Ergonomian lähdetieto tässä opinnäytetyössä on kerätty vastaamaan kohteen tarpeita, joita huomioidaan suunnittelussa ja materiaalien valinnoissa. Suunnitteluprosessin tavoitteena on visioida asiakkaille moodboardin, tuotelistauksien, mallinnuksien sekä perustelujen avulla tila, jonka he haluavat toteuttaa. Onnistunut suunnitteluprosessi on suunnitelmien mukaan toteutettu tila, jossa asiakkaat viihtyvät ja tuntevat olonsa kotoisaksi.

4.1 Tunnelma

Asiakkaiden haastattelun pohjalta tein tunnelmakollaasin. Kollaasin tarkoituksena oli esitellä asiakkaille tulevan keittiön väri- ja tyyliä maailma. Kuvia valittaessa olen ottanut huomioon muun asunnon yleisilmeen; materiaalit, esineet sekä ennen kaikkea värimaailman. Tunnelma on moodboardissa rauhallinen, kuin ensimmäinen talvinen huurreaamu Suomen luonnossa. Pehmeät luonnolliset sävyt luovat siis pohjan keittiön suunnitelmalle. Alla asiakkaille esitelty moodboard keittiön tunnelmasta (kuva 15).

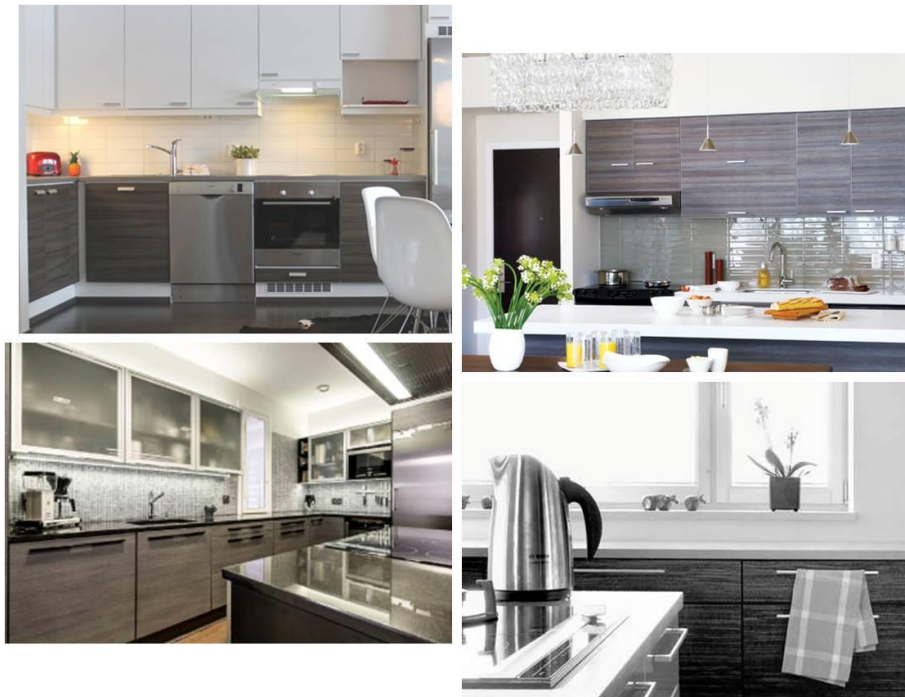
Kuva 15. Moodboard.

Asiakkaiden mielestä esitelty kollaasi tuki syntynyttä mielikuvaa heidän toivomastaan keittiötilan tunnelmasta. Sain hyväksynnän jatkaa suunnitteluprosessin eteenpäinviemistä käydyn keskustelun pohjalta. Moodboardissa esiteltyihin kuviin oli syytä palata aina välillä suunnitteluprosessin edetessä, jotta tunnelma pysyy samana suunnittelytyön alusta aina valmiiseen lopputulokseen saakka.

4.2 Ideointi

Aloitin tulevan keittiön kokonaisilmeen ideoinnin selailemalla sisustuslehtiä sekä internetiä ja tutkien olemassa olevien keittiöiden sisustusratkaisuja. Katsoin myös televisiosta sisustusohjelmia, selailin lisäksi sisustuskirjoja. Kiinnitin huomiota suunnittelijoiden tekemiin ratkaisuihin ja valintojen perusteluihin. Tarkkailin myös materiaali- ja väriyhdistelmiä.

Lähdin valitsemaan ideakuvia, jotka visioisivat asiakkaan tulevaa keittiötä pintamateriaaleiltaan ja sävyiltään (kuva 16). Hain samaa vaikutelmaa keittiö pintamateriaalien ideakuviin kuin tunnelmakollasissa on kuvattuna. Syykuvio jäljitteiset ovet, yhdistettynä vaaleisiin ja tummiin pintoihin sopivat asiakkaan toivomaan keittiön ilmeeseen. Moderni keittiö pehmentyy maanläheisin värisävyin. Yksityiskohtien valinnoilla tilasta saadaan asiakkaiden mieleinen heille kodikas ja koristuksellinen keittiö. Juhlavuutta kokonaisuuteen voidaan tuoda valaistuksella ja tekstiilivalinnoilla.

Kuva 16. Keittiön pintamateriaalien ideakuvia.

Ideakuvien pohjalta lähdin kartoittamaan liikkeiden valikoimaa. Ajatuksena oli löytää valintavaihtoehtoja, jotka mukailisivat ideakuvien tunnelmaa. Ideointivaiheessa kävin useissa keittiöliikkeissä tutustumassa heidän tuotemallistoihinsa, koska internetistä ladattavat katalogit eivät vastaa todellisen tuotteen ulkoasua. Pintastuktuureista, kiilloista ja värisävyistä näkee todellisen ilmeen vasta nähtyään materiaalin. Selvitettävä myös oli mistä malleista oli saatavilla mittatilausovia. Vein myös asiakkaat tutustumaan vaihtoehtoihin. Yhteisellä kierroksella oli helppo rajata vaihtoehtoja lopulliseen suunnitelmaan tietäen, että lopputuloksen materiaalivalinnat miellyttäisivät asiakkaita. Erityisen tärkeää oli myös tarkastella vaihtoehtoja siten että ne istuisivat muun asunnon ilmeeseen.

Suunnitteluvaiheessa tutustuin myös valaistusratkaisuihin. Määrittelin suunnittelukohteen valaistustarvetta ja tein päätöksiä valaisimien valinnan suhteen. Kriteereinä valinnoissa oli valaistuksen laatu, valaistusteho ja valaisimien ulkonäkö. Esittelin myös asiakaille eri vaihtoehtoja, joita asiakkaat kommentoivat. Päätökset syntyivät valittuani pintamateriaalit keittiöön. Valaisimien tuli sopia valittuihin materiaaleihin ulkonäöllisesti kuin valaistuksen puolesta. Valaisimien tuli tuoda pintojen sävyt esiin ja antaa tehokas työskentelyvalo keittiötilaan.

Suunnitellessani keittiötilan värimaailmaa, otin lähtökohdaksi asiakkailla entuudestaan olevan taulun, jonka suunnittelen sijoitettavan keittiötilaan. Lähdin valikoimaan taulun ympärille värisävyjä, jotka sointuivat hyvin yhteen. Värisävytaletissa (kuva17) on otettu huomioon myös tilassa olevat pinnat joita ei tulla muuttamaan. Värisävy paletti toimii apuna hankittavien materiaalien valikoimisessa.

Paletin sävyt ovat luonnollisia. Sävyiksi on valittuna vaaleita beigen ja harmaan sävyjä, valintoja ryhdittää mustanharmaa. Palettiin valikoidut värisävyt sopivat myös muun asunnon ilmeeseen. Täysin samoja sävyjä tilaan en kuitenkaan halunnut valita, jotta tila erottuu kohteen muista huoneista.

Kuva 17. Keittiötilan suunniteltua värimaailmaa.

Säilytysratkaisuja miettiessä pyrittiin kartoittamaan asiakkaiden tarpeet. Astioiden määrä, missä halutaan säilyttää ja mitkä ovat yleisimmin käytetyt astiat ja tarvikkeet. Kysymyksiin saatujen tietojen pohjalta aloin etsimään sopivia säilytysratkaisuja (kuva 18). Asiakkaille oli prioriteettina saada korkea kaappi ja nurkassa sijaitseva alakaappi mahdollisimman hyvin hyötykäyttöön. Kaappien standardeista poikkeavat mitat tekivätkin tehtävästä melko vaikean. Korkeaan kaappin sopivaa, koko kaapin korkuista ulosvedettävää lokerikkoa ei löytynyt, ja tilaamalla erikoismittaisena se olisi vienyt kolmanneksen budjetista. Vakiokokoisina myytävät vetokorit sopivat budjettiin ja niistä lähdettiinkin kehittämään. Standardimittaisina myytävissä tuotteissa oli pieniä säätömahdollisuuksia, mutta ei tässä tapauksessa riittäviä. Äärimmäisenä keinona harkitsin huomaamattoman apurungon rakentamista vetokoreille kaapin sisäpintaan, joka mahdollistaisi valmistuotteiden käytön.

Kuva 18. Säilytyskaluste-esimerkkejä.

Aterimille ja muille keittövälineille haluttiin selkeät lokeroinnit. Niihin löytyi valmiit lokerikot samalta valmistajalta kuin vetolaatikostotkin. Jätteiden lajittelua varten suunniteltiin ensin yhtä jätevaunua, jossa on sijoitettuna kaksi jäteastiaa, mutta perheeseen tulleen lapsen ajateltiin tuovan niin paljon lasi- ja metallijätettä, että päädyimme kahteen vaunuun. Pakasterasioita ja muita säilytysastioita varten suunnittelin kaappeihin erilliset säilytyskorit, jotka on helppo ottaa kaapin perältäkin ja lisäksi ne pitävät kaapit siistimpinä.

4.3 Mallinnukset tilasta

Päätettyäni keittiötilan materiaalit tein asiakkaille osviittaa antavat mallinnuskuvat tilasta. Kuvien avulla asiakkaiden oli helpompi visioida, miltä tuleva keittiö näyttää valituilla tuotteilla ja värisävyillä. Keittiövariaatioita on esiteltyä kaksi.

Mallinnuskuvat olen tehnyt keittiöfirman suunnitteluohjelmalla, joka on mahdollista ladata omalle tietokoneelle. Suunnitteluohjelmaan on mahdollista ladata myös omia kuvia, jotka kuvastavat tilassa käytettäviä materiaaleja. Tätä ominaisuutta olen hyödyntänyt välitilalaatoituksessa, tekstiileissä sekä käytävätilassa olevassa matossa. Alla esitettynä mallinnuskuvat molemmista keittiötilan variaatioista (kuvat 17-22).

4.3.1 Variaatio 1.

Suunnittelija joutuu usein hankaliin tilanteisiin asiakkaiden näkemysten suhteen. Suunnitteluprosessin aloitusvaiheessa asiakkailla on yleensä jonkinlainen visio siitä, miltä suunniteltavan tilan haluaa näyttävän. Kuitenkaan aina asiakkaiden tilan, valojen ja värisävyjen hahmoituskyky ei toimi kohteen vaatimalla tavalla. Suunnittelijan tehtävä onkin tällöin johdatella asiakkaita oikeisiin valintoihin perusteluiden ja ammattitaidon avulla. Tässä kohteessa apunani käytän nimenomaan perusteluita, joita tuen seuraavien kuvien avulla (kuvat 19-24).

Ensimmäisellä tapaamiskerrallamme suunniteltavassa kohteessa asiakkaat kertoivat mieltymyksestään tummaan keittiöön. Kapea keittiötila kaventuu kuitenkin tummien sävyjen vaikutuksesta. Pimeään vuodenaikaan keittiö olisi ollut pimeän ja synkän oloinen hyvälläkin valaistuksella. Pysin kuitenkin havainnekuvien ja perusteluiden avulla johdattamaan asiakkaita raikkaampaan valintaan suunniteltavan tilan suhteen. Ensimmäinen mallinnusvariaation ajatuksena on esittää asiakkaille, miltä keittiö näyttää, jos kaapistojen oviksi valitaan pelkästään tummat ovet. Havainnekuvien ja perusteluiden avulla asiakkaiden mielet muuttuivat kauttaaltaan tummien puukuvioiden ovien suhteen.

Kuva 19. Variaatio 1. Keittiö eteisen suunnalta tullessa.

Kuva 20. Variaatio 1. Keittiö olohuoneen suunnalta katsoessa.

Kuva 21. Variaatio 1. Keittiö ruokailutilasta katsottaessa.

4.3.2 Variaatio 2.

Johdattelin asiakkaat valitsemaan toteutettavaksi keittiötilaksi heidän mieltymyksiään mukailevan sävyjen ja materiaalien kokonaisuuden. Aiemmin esitettyihin kuviin verrattaessa pystytään tilaa raikastamaan pienillä muutoksilla. Olen käyttänyt Rihlaman (1999, 59) oppia asunnon pintojen suunnittelussa, jossa hyvänä neuvona on siirtyä pintoja suunniteltaessa alhaalta ylöspäin samalla tummasta vaaleampaa kohti. Tila vaikuttaa avarammalta, kaapistoseinämät tuntuvat loittonevan toisistaan sekä tila näyttää huomattavasti valoisammalta. Asiakkaat hyväksyivät perusteluiden, mallinnuskuvien sekä materiaalinäytteiden ansiosta suunnitelman. Suunnitelmaa toteuttaminen aloitettiin marraskuussa 2013 edeten työvaihe kerrallaan. Toteutettavan suunnitelman mallinnuskuvat alla (kuvat 22-24).

Kuva 22. Variaatio 2. Keittiö eteisen suunnalta tultaessa.

Kuva 23. Variaatio 2. Keittiö olohuoneen suunnalta katsoessa.

Kuva 24. Variaatio 2. Keittiö ruokailutilasta katsottaessa.

5 TULOS

Mallinnusvariaatio 2. suunnitelma toteutettiin. Lopputuloksena syntyi selkeälinjainen ja aikaa kestävä keittiö- ja ruokailutilakokonaisuus. Tyyllisesti keittiön kalusteiden ulkoasu on moderni, pinnat ovat vaaleaa ja tummaa. Kalusteiden muodot ovat nykyaikaisia ja selkeitä. Pehmeyttä ja kodikkuutta tilaan tuovat harkittu värimaailma ja tilassa käytettävät tekstiilit. Tilassa on käytetty paljon eri pintamateriaaleja, jotta lopputulos on kiinnostava ja yksityiskohtainen. Kokonaisuus vastaa asiakkaiden toiveita. Suunniteltu tila sopii osaksi muuta asuntoa.

Yksinkertaisilla säilytysjärjestelmillä vanhoista kaapistojen rungoista saatiin toimivampia sekä järjestelmällisempiä. Keittiön toimintojen sijainnit pysyivät samoina. Niiden toimivuutta tehostettiin pienillä ratkaisuilla. Vain pintamateriaalit, vesikalusteet sekä kodinkoneet tuotiin nykypäivään. Uusitun valaistuksen ansiosta keittiö ja ruokailutilassa on miellyttävä valmistaa ruokaa ja hoitaa arjen askareita kuin myös viettää tunnelmallista iltaakin. Perheen koiralle löydettiin ruokailupaikka oviaukon ja kaapiston nurkkauksesta. Värimaailma on yhdistelmä beigen ja harmaan sävyjä. Raikkautta tilaan tuo puhdas valkoinen.

Muutostöiden kustannukset, materiaalihankinnat ja työmiehiä palkkiot pysyivät annetun budjetin rajoissa. Edullinen keittiö saavutettiin usean keittiöliikkeen tarjousten kilpailuttamisen avulla. Materiaalien laadukkuutta myös havainnointiin kilpailutustilanteessa.

Asiakkaille viimeisessä palaverissa ennen muutostöiden aloittamista palautettu sisustussuunnitelma piti sisällään mallinnusvariaatiot tilasta, tuotevalinnat ryhmittäin sekä erillisen tuotelistauksen kustannuksineen (liite 1).

Mallinnukset helpottavat asiakkaita visualisoimaan tilan kokonaisuus. Tuotevalinnat ryhmittäin taas esittelevät asiakkaille yksityiskohtaisesti valitut materiaalit. Tuotevalinnat ovat esiteltynä ryhmittäin, jotta asiakkaiden on helppo mieltää yksi kokonaisuus kerrallaan. Toteutusvaiheessa, palattaessa suunnitelmaan tekstipalkit helpottavat valintojen löytymistä sisustusmateriaalien joukosta. Asiakkaille palaute-tussa kansiossa tekstipalkkien alla on myös mainittuna tuotteiden tarkemmat tiedot ja ostopaikat. Opinnäytetyöni raportoinnista jätin nämä tiedot pois, tekstin pienen koon vuoksi. Kustannuslistasta pystyy havainnoimaan suunnitelman kokonaisumman sekä tuotteiden tiedot.

5.1 Keittiön ja ruokailutilan lattia- ja seinäpinnat

Keittiö- ja ruokailutilan pintamateriaalien sävyiksi valikoituivat murretun beigen ja harmaan sävyt, tilaa ryhdittävät vivahteikas musta sekä luonnonvalkoinen. Kiiltoa kokonaisuuteen antaa välitilan seinälaatta (kuva 25).

Lähtökohtana pintamateriaalien valintaan oli keittiö- ja ruokailutilaan asennettu musta laattajäljitelmlaminaatti. Laminaatti muistuttaa lähes erottamasti aitoa kivilaattaa ja eron huomaa vain laminaatin pinnan lämmöstä, aito kivilaatta tuntuu kylmältä jalan alla. Laminaatin oli tilaan asentanut asunnon edellinen asukas ennen myyntiinlaittoa. Tämä haluttiin säilyttää, koska se väritykseltään sopi asukkaiden muun asunnon yleisilmeeseen. Ruokailutilan yhteydessä olevan oven ollessa auki avautuu näkymä pesutilaan. Pesutilaan valitsimme asiakkaiden kanssa mustan laatoituksen lattiaan, joka luo yhtenäisen jatkumon keittiö tilasta.

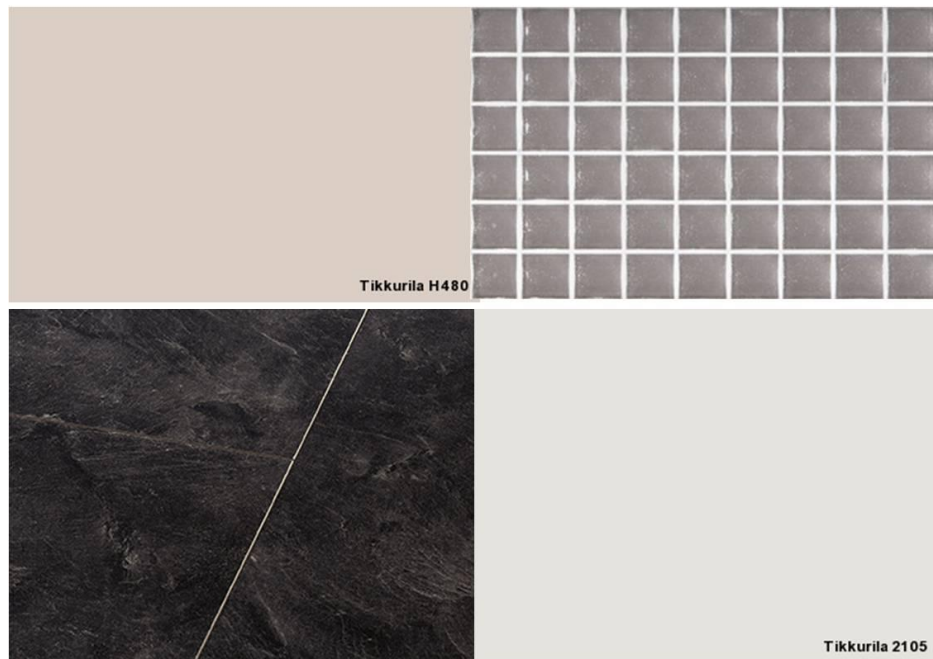
Lisäksi tummavivahteikas laminaatti on helppo pitää puhtaana, eikä siinä värien vaihteluiden ansiosta näy kaikki tahrat. Perheen koiran ruokailuympäristö on sijoitettuna keittiön nurkkaukseen. Edellisessä asiakkaiden asunnossa lattia oli vaaleansävyinen ja kaikki lemmikin ruokatahrat erottuivat selvästi lattiapinnasta. Arkea helpottaa, ettei lattiaa tarvitse enää jokaisen koiran ruokailun jälkeen pyyhkiä.

Muualle asuntoon edellinen asukas oli asentanut tammilaminaatin, tämä ei ollut asukkaiden mieleen ja riiteli tumman laattalaminaatin kanssa. Asiakkaat maalasivat ehdotukseni mukaan muun asunnon lattian harmaan sävyisellä betolux akva maalilla (Tikkurila 2105). Katsottaessa olohuoneesta ruokailutilaan ja keittiöön ei enää tilojen lattiamateriaalin vaihtuvuus osu silmään, vaan näyttää harkitulta kokonaisuudelta. Sävyissä on voimakas kontrastiero, mutta ottaen huomioon asunnon yleisilmeen, ne täydentävät toisiansa ja luovat tilaan eloa sekä erottelevat tilojen käyttötarkoitukset. Seinäpinnat tilassa on maalattu (Tikkurila H480) beigen sävyllä, joka taittaa aavistuksen pastellisävyiseen violettiin. Maalisävy pehmentää tilan ilmettä ja luo kodikkuutta. Beigen sävy luo myös keittiötilasta ajattoman tyylikkään kokonaisvaikutelman. Pitkän, mutta kapean malliseen keittiöön värisävy on lisäksi hyvä, koska se tuo käytävän päätyseiniä lähemmäksi toisiaan. Maalipinta keittiötilassa on hyvä materiaali, koska se kestää roiskeiden pyyhintää puhdistusaineilla.

Ruokailutilan tummanruskeat ikkunakarmit maalattiin Tikkurilan valkoisella karmimaalilla. Ilmeestä tuli nykyaikaisempi ja raikkaampi. Ennen tummat karmit tuntuivat huonetilan keskipisteeltä, nyt katse hakeutuu muualle. Samalla maalilla maalattiin myös muiden huoneiston ikkunoiden karmit.

Keittiön välitilaan asennettiin kiiltäväpintainen, RTV:n valikoimasta löytyvä, valesaiikkilaatta. Perinteisestä mosaiikkilaatan pinnasta valittu laatta eroaa kuperalla muodollaan, joka tuo tilaan leikkisyyttä. Laatan pinnassa on metallihilettä, joka tulee esille valaistuksien avulla luoden eloa laatoituksen pintaan. Laatoitettu seinäpinta on helppo pitää puhtaana.

Laattavalintaan päädyttiin asiakkaiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Toisena vaihtoehtona olisi ollut teetetty valokuva asiakkaiden omista kuvista sekä välitilan pinnan lasitus. Tämä ajatus kuitenkin hylättiin ajatellen tulevaisuutta ja jossakin vaiheessa asunnon myymistä. Henkilökohtainen valokuva ei välttämättä ole myyntivaltti ja lasitettu välitila jakaa muutenkin vahvasti ihmisten mielipiteitä. Perinteistä laatoitusta pidetään turvallisena valintana myynnin kannalta. Lisäksi kuva tilassa saattaa olla levoton ja lasinpinta tuonut pienimmätkin roiskeet esille.

LATTIA- JA SEINÄPINNAT

Kuva 25. Pintamateriaaleja.

5.2 Ovet, vetimet, pöytätasot ja laatikostot

Oviksi keittiöön valittiin kotimaisen Mellano yrityksen matalapainelaminaattiovet (kuva 26). Ominaisuuksiltaan ovilla on hyvä hankauksenkesto ja kohtalainen iskun- ja valonkesto sekä liuotteiden sietokyky.

Ajopuu-kuosiset mattapintaiset ovet sijoitetaan alakaapistoihin sekä jääkaappiseinustalle vitriiniovien rinnalle. Väriykseltään ovet ovat yhdistelmä beigen ja harmaan sävyjä. Mattapintainen tummempisävyinen ovi alakaapistoissa on lapsiperheessä helpompi pitää puhtaana, koska pienet sormenjäljetkään eivät erotu niin helposti kuin täysin valkoisissa ovissa. Puun syykuvio ovissa valittiin vaakasuuntaiseksi, joka tekee ovista modernimman näköiset. Keittiön laatikostot uusitaan runkoineen. Aiemmin kankeasti puukiskoilla vedettävät laakikostot korvataan kevyesti liukuviin ja hidastimilla toimiviin. Laatikostot sulkeutuvat nyt hiljaisesti ja sisäänvetomekanismi sulkee laatikostot loppuun saakka. Laatikostot tulevat kiskoilla kokonaan ulos asti ja lisäävät näin hyötytilan käyttöä ja helpottavat tarvikkeiden ottoa laatikostoista.

Yläkaapistoihin valittiin kiiltäväpintainen luonnonvalkoinen matalapainelaminaattiovi, joka myös on samaisesta valikoimasta alakaapistojen kanssa. Luonnonvalkoiset ovet valittiin yläkaapistoihin keventämään keittiön yleisilmettä sekä tuomaan tilaan valoa. Tilaan sopivat luonnonvalkoiset ovet paremmin kuin puhtaan valkoiset. Näin ei synny liian voimakasta kontrastieroa muuhun kokonaisuuteen, lisäksi näin vältetään ylä ja sokkelin maalaamiselta. Sokkelit ovat myös maalatut asunnon aikaisemman asukkaan toimesta luonnonvalkoisella sävyllä. Keittiöön valittiin myös yhteen kaapistoon Ikean Justis huurrellaiset alumiinikehyksiset vitriiniot, jotka luovat ilmavuutta jääkaappiseinustalle. Kaapistoon asennetaan sisälle myöhemmin valot, jolloin kaapisto toimii myös tunnelmavalaistuksena. Kaapisto sisältää perheen hienoimmat lasiesineet, valaistuksen ansiosta nämä tulevat kauniisti esille. Kuten vetolaatikoihin myös ovien saranoihin tuli hidastimet, mitkä osaltaan luovat korkeamman laatuvaikutelman keittiössä.

Oviin valittiin lisäksi alumiiniset reunalistat viilunauhojen sijasta. Edullisimmassa kaapistojen ovissa käy usein niin, että viilunauhat alkavat kuoriutua uunin ja astiapesukoneen lähetyvillä. Alumiini kestää lämpötila- ja kosteuserot hyvin. Vetimiksi oviin valittiin Ikean mallistosta ergonomisesti muotoillut Faktum vetimet, jotka ovat linjakkaat ja luovat keittiöön ryhtiä. Alumiinia olevat vetimet ovat kestävätkä sekä helpot puhdistaa.

Kaapistojen yläsokkelin ja katonrajaan asennettiin lisäksi styroksiset koristelistat, jotta kokonaisvaikutelmasta saatiin huolitellumpi. Koristelistoja käytetään yleisesti perinteisissä keittiömalleissa. Tämän keittiön kohdalla valinta perustui siihen, että listoilla saatiin olohuoneeseen liittävä tekijä.

Pöytätasot ovat mustan vivahteikkaat laminaattitasot. Laminaatti on keittiötilassa tasona käytetyin ja pinta on helppohoitoinen. Suosioon yleisenä tasomateriaalina vaikuttaa käyttäjäystävällinen hinta. Huonona puolena laminaattitasossa on, ettei se siedä kuumuutta kovinkaan hyvin, joten kuumia astioita ja kattiloita ei voi tasolle asettaa ilman erillistä alustaa. Lisäksi sahauspinnat laminaattitasossa tulee eristää silikonilla, etteivät ne ime kosteutta. Reunojen pinnat nauhoitetaan.

Edellinen asukas on, asuntonsa myyntiin laittaessaan, uusinnut keittiön tasot ja ne sopivat hyvin yhteen lattiapinnan kanssa. Tehtäväkseni jäi selvittää mistä tasoa saa tilattua lisää vanhan pitkän mallisen tiskialtaan tilalle. Tuotetta löytyi Hämeenlinnassa sijaitsevalta ylijäämävarastolta, josta sai mittojen mukaan sahatun tason nauhoitettuna sekä allaspaikan valmiiksi työstettynä mukaansa. Tasojen kulma on vakioreuna, eli reunaa on lievästi viistetty.

KEITTIÖN OVET , VETIMET , TASO

Kuva 26. Materiaalivalintoja.

5.3 Säilytysratkaisut

Keittiötilan säilytysratkaisuja pyritään parantamaan ja selkeyttämään pienillä ja helpoilla ratkaisuilla, jotka olivat myös edullisia valintoja tilaan (kuva 27) Säilytysratkaisuiden toimivuus on käytön kannalta tärkeää, koska keittiötilassa säilytetään paljon astioita, kodinkoneita, kattiloita ja pannuja sekä elintarvikkeita.

Tiskialtaan yläpuolella olevaan kuivauskappiin lisätään ritilähyllyjä, koska entuudestaan kaapissa oli näitä vain yksi. On tärkeää saada kattilat paistinpannut sekä muut yleisesti käytössä olevat tuotteet pesun ja huuhtelun jälkeen hetkeksi kuivahtamaan. Yksi hylly ei asiakkaille tähän käyttötarkoitukseen ole riittävä. Kaapissa ylähyllyillä on melamiinihyllyjä, joissa säilytetään arjen ruoka- ja juoma-astioita. Astioita neuvoin sijoittamaan kaapistoihin niiden käyttötärpeiden mukaan. Useimmiten käytössä ovat astiastot kannattaa sijoittaa helposti saataville, käden ulottuville. Harvemmin käytössä olevat taas voi murheetta sijoittaa ylähyllyille.

Tiskialtaan alle on valittu kaksi erillistä vaunua. Jätteille ja biojätteille on oma vaununsa, toinen vaunu on lasi- ja metallijätteille. Lisäksi allaskaappiin asennettaisiin jätevaunujen yläpuolelle hylly, jolle on mahdollista pinota omiin kasoihinsa kierrätyskartongit ja sanomalehdet.

Liesituulettimen päällä olevaan maustekaappiin asiakkaat hankkivat sopivia maustepurkkeja, jotka ovat ilmeeltään yhtenäisiä kokonsa ja ulkonäkönsä puolesta. Näin maustepurkit pysyvät järjestyksessä ja ovat esteettisen näköisiä avattaessa ovi.

Mikroaaltouuni sijoitetaan keittiön päätyyn hyllylle ja uusi ovi tilataan sopivan kokoisena poistaen mikroaaltouunin osuus ovesta. Näin arvokas työtila saadaan säilytettyä työtasolla.

Korkeassa keittiökaapistossa säilytetään kuiva-aineita, keittiö- ja leivontatarpeita. Säilytystä saadaan parannettua asentamalla kaapistoon ulosvedettäviä korilaatikoita, jolloin myös laatikon perällä olevat tuotteet ovat helposti saatavilla. Lisäksi kaapistossa säilytettävälle hyllylle hankitaan säilytyslokeri, johon voi lajitella kuivaruokatuotteita omiin koloihinsa.

Laatikoihin hankitaan tilanjakajia, joiden avulla laatikkojen säilytystilaa pystyy jakamaan tarpeidensa mukaan. Tarvikkeet ovat järjestyksessä selkeästi esillä. Aterimille hankitaan lokerikkoja. Laatikostoihin, joihin ei hankita lokerikkoja, hankitaan pohjalle liukuestematot, jotka pitävät tavarat paikoillaan.

Vitriinikaapin alapuolella olevaan kaappitilaan hankitaan säilytyslaatikoita, joihin voi lajitella eväsrasiat, koiran herkkupalat, servietit ja muita pieniä keittiötarvikkeita. Näissä laatikoissa tarvikkeet pysyvät siististi järjestyksessä ja ovat tarvittaessa helposti käyttöön otettavissa. Lisäksi ovet avattaessa kaapien näkymä on siisti ja organisoitu. Säilytysjärjestelmien sijoittuminen on näkyvillä asiakkaille palautettavassa kansiossa (liite 2).

SÄILYTYSRATKAISUT

Kuva 27. Säilytysratkaisuja.

5.4 Vesikalusteet

Keittiön vanha kokometallinen tiskipöytä vaihtui Ikean valikoimasta löytyvään Fundig altaaseen. Vanhan tiskipöydän pinta oli jo kulunut ja pintaan kertynyt lommoja. Koko teräksinen taso hallitsi myös keittiötä, eikä tyyllisesti olisi sopinut enää uudistettuun keittiön ilmeeseen. Vanhassa tiskialtaassa oli aikaisemmin kaksi erillistä allasta. Keittiön uusi ruostumattomasta teräksestä valmistettu yksialtainen keittiötaso on hygieeninen, kestävä ja helppo pitää puhtaana. Altaalla on hyvä lämmön- ja kosteudenkesto eikä se myöskään tahraannu helposti. Ainoana haittapuolena on pinnan naarmuuntuminen. Löytyy kuitenkin aineita, joilla naarmuja saa pinnasta häivytettyä. Visuaalisesti upotettava allas on siro. Altaan lisänä on myös pieni laskutaso, johon on helppoa nostaa esimerkiksi kuuma kattila jäähtymään.

Yksialtaiseen tasoon päädyttiin monen eri tekijän kautta. Vaikkakin perheen keittiö on kovassa käytössä, teitin asiakkailla kokeen, käyttävätkö he oikeasti enempää kuin yhtä allasta. Tuloksena olikin, että usein toisen altaan kohtalona on ollut olla likaisten astioiden keräyspiste. Tiskejä ei kuitenkaan altaissa pesty astianpesukoneen olemassaolon vuoksi. Astianpesukoneellisissa talouksissa riittää yksi suuri allas. Yhden altaan etuna on, että tiskit menevät suoraan koneeseen odottamaan pesua eivätkä täytä allasta. Lisäksi kaksialtainen tiskiallas olisi vienyt kallisarvoista työskentelytilaa, jota muutenkaan ei perheen isännän mielestä ollut tilassa riittävästi. Näin keittiöön saatiin hivenen lisää lasku- ja työskentelytilaa.

Keittiöön valittiin hanaksi edullinen Granan Agrion brushed black. Astianpesukoneliitännällä varusteltu hana on suomalaista suunnittelua, vaikkakin ulkomailla teetetty. Keittiöön hana tuo kontrastia ja poikkeaa sävyltään muista yleisimmin käytetyistä hanoista. Hanalla on viiden vuoden takuu ja se toimii hyvin kalkkisen veden hanana. Tein taustatyötä tutkiessani hanan laatua ja suurin osa mielipiteensä antaneista oli tyytyväisiä valittuaan Granan hanan. Takuu hanassa on myös useamman vuoden kestävä toisin kuin vastaavanlaisissa kalliimmissa merkeissä. Taloyhtiön isännöitsijän suosituksena olisi ollut Oran hana. Kuitenkin keskusteltuani takuuasioista hänen kanssaan oli hän suostuvainen Granan hanan asennuttamiseen suunnittelukohteessa. Keittiön tiskiallas ja hana ovat esiteltynä seuraavalla sivulla (kuva 28).

Tiskialtaan putkityöt, hanan asentamisen ja tiskikonevalmiuden kävi tekemässä ammatti-ihminen, jonka työt lohkaisivat osan budjetista. On kuitenkin tärkeää, että työt hoitaa osaava henkilö, myös taloyhtiön laki velvoittaa tähän. Näin vältytään asennusvirheilta ja myöhemmin mahdollisesti syntyviltä vesivahingoilta kuin tuotteet itse asentamalla.

TISKIALLAS SEKÄ HANA

Kuva 28. Vesikalusteet.

5.5 Valaistus

Keittiön valaisimiin haluttiin panostaa. Valaisimien tulee toimia samaan aikaan tehokkaina työskentelyvaloina sekä luoda tilaan tunnelmaa. Tärkeänä kriteerinä on myös esteettisyys ja sopivuus kokonaisuuteen. Valaistuksen laatu ja tehokkuus vaikuttaa myös tilan muiden pintamateriaalejen sävyihin. Eri valaistuksilla saadaan tuotua esille tekstuuripinnat eri tavoin. Pintojen kiitoja ja varjoja saadaan näkyville muuntelemalla valaistusta. Lisäksi ruuan houkuttelevuuteen pystytään vaikuttamaan valaistuksen värisävyllä.

Valaisimien yhtenä tärkeimmistä kriteereistä oli hyvä valoteho. Siksi päädyttiin etsimään loisteputkella varustettuja valaisimia. Perusmalliset loisteputkivalaisimet, joissa on integroidut pistorasiat eivät olleet asiakkaiden mieleen, koska ne olisivat näyttäneet edullisilta ja liian perinteisiltä. Massiven tuotesarjasta löytyi sopivannäköiset valaisimet, joihin on mahdollisuus liittää samaa muotoilua olevat pistorasiat. Massiven tuotesarja on suunniteltu siten, että sitä pystyy muokkaamaan omien tarpeiden ja mieltymysten mukaan hyvinkin yksinkertaisella, mutta nerokkaalla jatkoliittimellä. Valaisimia tai pistorasioita pystyy siis ketjuttamaan, vaikka useamman peräkkäin ilman, että jokaiselle lampulle tarvitsee vetää omat johdot.

Keittiön työskentelytilan valaisimien valintaan vaikutti se, että ne oli saatava kiinnitettyä vanhoihin keittiökaapistojen runkoihin. Valaisimet asennetaan työtason alapuolelle siten, etteivät ne häikäise työskentelijöitä tai ruokailutilassa oleskelijoita. Samalta merkiltä löytyi myös vastakkaisen seinän pienelle työtasolle kauniit spottivalot, jotka luovat hieman tunnelmallisemman valon kuin loisteputket. Tämän työtason yläpuolella olevaan vitriinikaappiin on myöhemmin tulossa myös spottivalot. Vitriinikaapin sisällä oleva valaistus tuo esille kauniista kaapissa olevat lasiesineet. Lisäksi liesituulettimessa on kiinteänä varusteena valaisin, joka helpottaa työskentelyä liedessä.

Vaikka kohdevalaisimilla saa jo pelkästään hyvän yleisvalaistuksen keittiöön, haluttiin kattoon asentaa kiinteä plafondi, joka tuo lisävaloa tarvittaessa. Plafondi tekee myös kapeasta ja pimeästä käytävämallisestä keittiöstä valoisan sekä avaran tuntuisen. Eteistilaan on valittu sama valaisin suuremmissa koissa. Koin kokonaisuuden kannalta tärkeäksi jatkaa tyyllillisesti samaa linjaa myös keittiötilaan. Plafondi sopii myös ruokailutilan sekä olohuoneen valaisimien kanssa yhteen. Koristeellinen ja ylellinen valaisin ei korostu tilassa liikaa, koska huoneistossa muutkin valaisimet ovat tyyllillisesti samankaltaisia.

Ruokailuryhmän yläpuolelle valittiin valaisimeksi asiakkailla jo entuudestaan oleva roikkuva Intro kattovalaisin (kuva 29). Halogeenin avulla kristallit tulevat kauniisti esille. Valaisin suuntaa valoa alaspäin, mutta myös suntaa sitä sivuille. Sama valaisin on asennettuna myös olohuoneen rahin päälle. Valaisimet korostavat tilan yhtenäisyyttä ja tekevät yleisvaikutelmasta selkeän. Liian erilaiset valaisimet saattavat tehdä asunnosta sekavan oloisen tunnelmaltaan. Valaistusteho ruokailupöydän päällä olevassa valaisimessa on voimakas eikä valaisimen käytölle ole suurempaa tarvetta kuin talvisin pimeän aikaan. Sen sijaan ruokailupöydän päädystä on asiakkaiden vanha pöytävalaisin, jota

käytetään usein ruokailutilan valaisimena. Valaisin antaa tilaan kauniin tunnelman. Tunnelmaa lisää valaisimen takana oleva peili, joka heijastaa valoa tilassa luoden jännittäviä yksityiskohtia valon ja varjon avulla. Keittiötilan valaisimet ovat esiteltyinä kuvassa

Ruokailutilaan sekä keittiön käytävään tulee myös kauniisti luonnonvalo tilan ikkunasta päiväsaikaan valoisina vuodenaikoina. Tällöin ei keittiö- eikä ruokailutilassa ole tarvetta keinovailaistukselle.

VALAISIMET JA PISTORASIAT

Kuva 29. Valaistus.

5.6 Tekstiilit

Tekstiilit pehmentävät tilaa, tuovat kodikkuutta, toimivat akustiikan luojana sekä kietovat tilaa ympäröivän sisustuksen kokonaisuudeksi. Keittiön ruokailuhuoneen tekstiileihin kuuluvat: keittiön käytävätilan matto, ruokailuhuoneen ikkunassa kappaverho sekä keittiön ruuanvalmistuksessa hyötykäytössä olevat tekstiilit (kuva 30). Värisävyt keittiön ja ruokailutilan tekstiileissä on suunniteltu sopiviksi yhteen muuhun keittiökokonaisuuteen.

Keittiön matoksi valikoitui Sotkan mallistossa oleva hiekanvärinen Luxus-nukkamatto. Valintana nukkamatto keittiötilassa ei ole toimivin, koska nukkamatto kerää helposti sisällensä ruuanvalmistuksessa syntyvää murua. Valintaan kuitenkin vaikutti matossa oleva upea kiilto, joka tuo tilaan ylellisyyttä. Lisäksi asiakkailta on ennestään olohuoneeseen kyseinen matto, vain suuremmassa koossa. Näin olohuone- ja keittiötilaan saadaan yhtenäisyyden tuntua.

Ruokailuhuoneen verhokapaksi valittiin laadukas pellavaverhokangas, jonka perheen äiti ompeli tilaan. Sävyinä kankaassa on pellavan oma sävy, joka sointuu hyvin tilan muihin pintamateriaaleihin. Pellava tuo tilaan maanläheisyyttä ja tasapainottaa keittiön käytävätilaan valitun kiiltäväpintaisen nukkamaton luomaa kontrastia. Yksivärisen kankaaseen päädyttiin, koska kuviollinen kangas olisi ollut levoton tilassa ja vienyt huomiota muilta keittiön yksityiskohdilta. Verhokappan pituudeksi valittiin napakasti muutamia senttejä ikkunankarmeja yli tuleva malli. Verhokappaan ei haluttu rypytystä, vaan kangas on ryhdikkäästi suorana ikkunassa.

Muihin tekstiileihin keittiössä lukeutuvat keittiöpyyhkeet, patalaput sekä patakintaat. Näiden valintaan en osallistunut, vaan asiakkailta oli entuudestaan koottuna kokoelma Pentik Saaga sarjan keittiötekstiilejä. Nämä sointuivat hyvin keittiön suunnitelmassa olevaan rouheaan sekä kiiltävään pintaan.

Lisäksi asiakkailta entuudestaan olleet keittiötuolit ovat kangasverhoillut ja ne pehmentävät kokonaisuutta. Tuolien verhoilut eivät ole enää uudenveroisessa kunnossa, mutta budjetillisistä syistä tuoleja ei tässä suunnitelmassa ja toteutuksessa uusittu. Asiakkaat harkitsevat tuolien vaihtamista toisiin myöhemmin tulevaisuudessa.

TEKSTIILIT

Kuva 30. Tekstiilit.

5.7 Suunnitelman toteutus

Keittiön muutostyöt toteutettiin suunnitelmieni mukaan. Alla olevat kuvat (kuvat 31-38) ovat otetut keittiöremonttien loppusuoralla maaliskuussa 2014. Kodikkuutta keittiöön tuovat ruskean sävyllä maalatut seinät sekä tekstiilit. Kiiltoa ja ylellisyyttä tilaan tuovat valaisimet ja keittiön välitilan laatoitus. Keittiön säilytysratkaisut ovat parantaneet tilan toimivuutta. Värimaailma ja kalustevalinnat tukevat asunnon muuta tyyliä ja asunnon yleisilme on yhtenäinen. Päätyseinän ovi poistettiin, koska sitä ei koettu tarpeelliseksi. Ruokailutilassa näkyvät muutokset tapahtuivat seinäpintojen materiaaleilla sekä tekstiileillä. Ruokaryhmän kalusteet sekä valaisimet olivat asiakkailta olleet jo entuudestaan. Tilaa on kuvattu niin päivällä kuin illallakin. Kuvista pystyy hyvin havaitsemaan miten valaistus vaikuttaa värisävyihin ja tunnelmaan.

Kuva 31. Keittiö eteisestä katsottaessa.

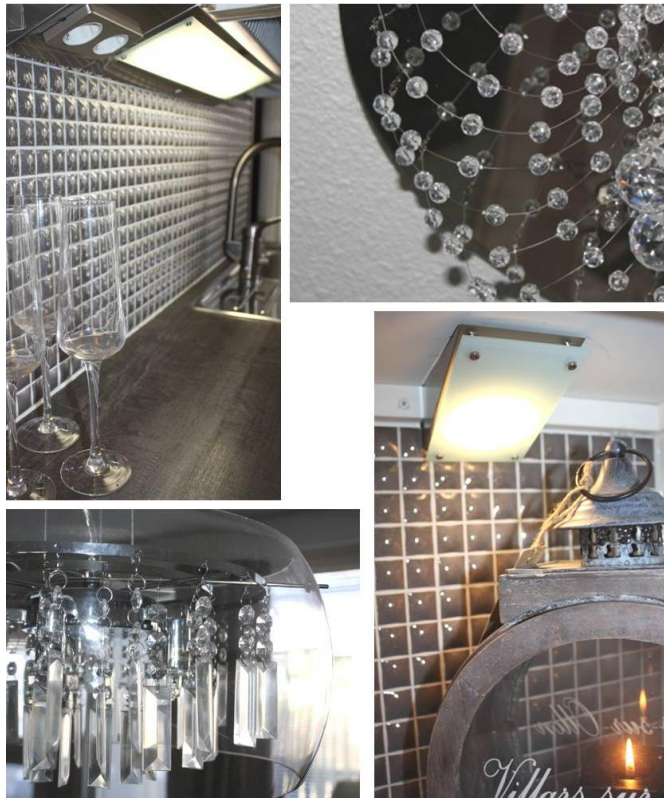
Kuva 32. Uudistuneen keittiön ilme ja tunnelmat eri valaistuksilla.

Kuva 33. Säilytysratkaisuja.

Kuva 34. Keittiön yksityiskohtia.

Kuva 35. Keittiötilan valaisimet.

Kuva 36. Olohuoneen ja keittiön värimaailman yhtenäisyyttä.

Kuva 37. Ruokailutila keittiön suunnalta katsottaessa.

Kuva 38. Ruokailutila olohuoneensuunnalta katsottaessa.

Kuvaushetkellä maaliskuussa 2014 muutamia peitelistoja puuttuu vielä keittiötilasta. Asiakkailta on myös tarkoitus teetättää myöhemmin astianpesukoneen päälle kalvo samalla kuosilla kuin alakaapistojen ovet ovat. Tällä hetkellä astianpesukoneen päälle on teipattuna kuparinvärinen kalvo ja sisustustarra. Ilman tarraa valkoinen astianpesukone nousi liikaa esiin. Astianpesukoneen kalvottamisessa hyödynnetään oppia, jonka mukaan asiaa, jota ei voi peittää, tulee korostaa.

6 ARVIOINTI JA POHDINTA

Tämä opinnäytetyönprosessi kehitti minua niin suunnittelutyössä kuin vuorovaikutustaidoissa itse asiakkaiden kanssa. Aiheekseni valitsin minua motivoivan ja kiinnostavan aiheen. Sisustaminen on ollut intohimoni jo vuosien ajan ja tulevaisuudessa toivottavasti saan tästä harrastuksesta myös itselleni ammatin. Olen aloittanut myös jatko-opinnot aikuispuolen sisustuslinjalla. Paljolti riittää vielä uutta opittavaa, jotta voisin itseäni kutsua sisustusalan ammattilaiseksi. Tästä projektista saan portfoliooni tärkeää lisämateriaalia, jonka avulla voin lähteä hakemaan alalta töitä valmistuttuani sisustuslinjalta.

Aineistonhankinta ja tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytin haastattelua ja havainnointia, joka oli mielestäni paras menetelmä tämän keittiön suunnitteluun. Mahdollisuutena tutkimusmenetelmäksi olisi ollut ottaa myös muotoilu- ja luotainten menetelmä, mutta asiakkaiden asunnon laajan remontoinnin ja elämässä tapahtuvien suurien muutosten myötä heillä ei olisi ollut aikaa täyttää luotainta siten, että olisin saanut siitä parhaan hyödyn irti. Haastatteluiden lisäksi havainnoimalla asunnon muuta jo olemassa olevaa ilmettä, asiakkaiden kalusteita sekä tekstiilejä sain vahvan käsityksen siitä miltä uudistetun keittiön tulee näyttää. Suunnittelutyötä helpotti myös se, että olin aikaisemmin päässyt vaikuttamaan asunnon muiden tilojen pintavalintoihin. Sisustussuunnittelusta löytyy myös valtavasti muun muassa kirjallista tietoa, jota käytin hyödyksi prosessin aikana.

Onnistuin pysymään opinnäytetyöni rajauksessa, joka käsitti keittiösisustussuunnittelun ja toteutuneen suunnitelman esittelemisen. Jätin opinnäytetyön ulkopuolelle muiden tilojen suunnittelumuutokset, jottei työstäni olisi tullut liian laaja. Tällöin olisi myös voinut käydä niin, etteivät aika ja motivaatio olisi riittäneet käsittelemään asioita kovinkaan laajasti. Tehdessäni keittiön sisustussuunnitelmaa karsin raporttiin kirjoitettavaa materiaalia rankalla kädellä. Jo pelkästään keittiön ergonomiasta olisi voinut tehdä koko työn.

Haastavaa suunnittelutyössä oli valita käytännölliset ja aika- ja kestävätkä materiaalit, jotka kuitenkin hinnaltaan sopivat budjettiin. Lisäksi suuria ongelmia tuotti löytää yritys, jolta oli mahdollisuus tilata mittatilaustyönä keittiöovet inhimilliseen hintaan. Useiden tarjouspyyntöjen kautta löytyi budjettiin sopiva yritys. Ovet, joista pyydettiin tarjouspyynnöt eri yrityksiltä, olivat niin ulkonäköllisesti kuin materiaaliltaan hyvin samankaltaisia.

Olen tyytyväinen opinnäytetyöni lopputulokseen. Keittiö saatiin täyttämään sille asettamani tavoitteet. Pienellä budjetilla toteutettiin asiakkaiden sisustuskokemuksen sopiva persoonallinen keittiökokonaisuus.

Tehdessäni valintoja keittiöön valittavista materiaaleista taustatietojen pohjalta, löytyi paljon ristiriitaista tietoa ja näkemyksiä, mitkä ovat hyviä ja toimivia materiaaleja keittiötilassa. Valikoin kuitenkin sellaiset tuotteet,

joiden ominaisuudet tekisivät keittiöstä mahdollisimman toimivan ja käyttäjäystävällisen budjetin rajoissa.

Pintamateriaalit on valittu asiakkaiden mieltymyksien mukaan, mutta myös silmällä pitäen tämän hetken suosittuja valintoja. Materiaalivalinnat ovat moderneja, mutta niitä pehmentävät tekstiilit ja tilassa käytetyt piensisustustuotteet, jotka viimeistelivät tilan. Valinnoissa on myös harkittu tyylikkyyden säilymistä, etteivät valinnat ole heti vanhanaikaisia. Taustalla tässä ajattelutavassa oli, että asunto on asiakkaille väliaikaisratkaisu muutamiksi vuosiksi ennen omakotiloasumiseen siirtymistä. Myynnin kannalta keittiö on ostajille yksi ratkaisevista tekijöistä. Uskoakseni myös asunnon jälleenmyynti arvo kohosi alkuperäisestä.

Pinnat ja kalusteet ovat nyt ehjät ja huolella asennetut. Keittiössä pystyy nyt myös työskentelemään useampi ihminen kerrallaan pienen työtasojatkon myötä. Keittiössä on myös parempi valaistus sekä säilytysjärjestelmät kuin aikaisemmin. Koska keittiö kostuu kovista pinnoista, tilassa käytettiin tekstiileitä pehmentämään kokonaisuutta. Tekstiilit viimeistelivät tilan ja valitut tuotteet luovat yhtenäisen tunnelman keittiön ja olohuoneen välillä. Esteettisesti keittiö miellyttää myös silmää.

Tässä opinnäytetyössä yhteistyö asiakkaiden kanssa sujui ongelmitta ja löysin nopeasti tyylin, jota lähdin suunnitelmassa toteuttamaan. Itse suunnittelutyö sujui nopeatempoisesti ja loogisesti. Ongelmakohtilta ei suunnittelussa täysin välttytty. Keittiön välitilaan asennettu laatta taittoi vihertävän sävyyn, kun mallikappaleena ollut laatta taas harmaaseen. Syy värisävy eroon oli eri erien tuotteet. Tätä ei pystynyt ennakoimaan ja huomasisin sävyeron vasta kun se oli jo asennettuna seinään.

Projekti eteni aikalailla odotetussa aikataulussa. Pintamateriaalien hankinta ja asennustyöt sujuivat ripeästi. Ainoastaan mittatilaustyönä tilattuja ovia jouduimme odottamaan oletettua kauemmin, johtuen tehtaalla tapahtuneesta mitoitusvirheestä. Muutama peitelevy oli myös tullut tehtaalta aluksi väärän kokoisena sekä eri reunanauhoituksilla kuin oli tarkoitus. Rakenteellisia muutoksia ei tehty paljoa, joten ei aikatauluakaan tarvinnut suunnitella niiden mukaan.

Mielenkiintoisinta ja palkitsevinta projektissa oli nähdä, kuinka sisustussuunnitelma herätettiin henkiin toteuttamalla se suunnitelmieni mukaan. Jännittävää oli myös nähdä, miten suunnittelemani keittiökokonaisuus istui muuhun asuntoon. Keittiön suunnittelutyössä onnistuttiin niukallakin budjetilla ja asiakkaat ovat tyytyväisiä lopputulokseen. Asiakkaat antoivat minulle kirjallisen palautteen työn suorittamisesta (Liite 3). Keittiö on yhtenäinen muun huoneiston kanssa sekä materiaalivalinnat ovat asiakkaiden mieltymyksien mukaisia. Kokonaisuus on persoonallinen ja kuvastaa asiakkaita.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet:

Alter, A. 2014. Toimivan keittiön perusteet. Meidän talo 2, 38-42

Hemgren, P., Wannfors, H. 2004. Pientalon käsikirja. (Husets ABC). Suom. Kivivalli, L. Helsinki: Tammi Oy

Jokela, A. 2005. Suomalainen sisustuskirja. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Love, M., Grimley, C. 2007. Color, space, and style. Rockport.

Lee, V. 2011. Inspiroivat unelmien keittiöt. (The Kitchen). Suom. Leino, P. Helsinki: WSOY

Westage, A. 2000. Hyvän olon sisustus. (The peaceful home). Suom. Latvala, P. Helsinki: Werner Söderström Oy

Wilhide, E. 2002. Valot ja sisustus. (Lighting). Suom. Latvala, P. Helsinki: WSOY

Suulliset lähteet:

Perhe X. 8/ 2013 - 3/ 2014. Haastattelut.

Painamattomat lähteet:

Lehto, P. 2007. Planssien sommittelu. Tyrvään käsi- ja taideteollisuusoppilaitos

Sähköiset lähteet:

Ergonomia. Työterveyslaitos. (Viitattu 29.12.2013)
<http://www.ttl.fi/fi/ergonomia>

Keittiösuunnittelun lähtökohdat. Rakentaja. (Viitattu 11.10.2013)
http://www.rakentaja.fi/artikkelit/9693/keittio_suunnittelu.

Kodin valaistus. Keittiö. (Viitattu 17.11.2013)
<http://www.kodinvalaistus.fi/valaistus-kodin-eri-tiloissa/keittio/>

Kodin valaistus. Keittiö. (Viitattu 17.11.2013)
<http://www.kodinvalaistus.fi/valaistus-kodin-eri-tiloissa/ruokailutila/>

Oikea kotivalaistus - lisää viihtyvyyttä ja on energiataloudellinen. Rakentaja.
(Viitattu 15.11.2013)
http://www.rakentaja.fi/artikkelit/11000/oikea_kotivalaistus_lisaa_keittion_viihtyvyytta.htm

Toimiva keittiö. Rakenna oikein. (Viitattu 11.11.2014)
<http://www.rakennaoikein.fi/fi/artikkelit/toimiva+keitti%C3%B6>

Kuvalähteet:

Kuva 1

<http://ellit.fi/koti-ja-sisustus/sisustus/sisustuksen-eri-tyylit-uusi-ilme-kotiin>
<http://www.jotex.fi/ylellinen-sisustus>
<http://kristakeltanenblog.com/2013/03/meidan-keittiossa/>
<http://sisustusassari1.rssing.com> 24.3.2014

Kuva 12

Lahdenranta, H. Lähteenmäki, U. 2011. K niin kuin koti. Vantaa: Moreeni
24.3.2014

Kuva 13

<http://www.kodinvalaistus.fi/valaistus-kodin-eri-tiloissa/keittio/>
10.11.2013

Kuva 14

<http://www.kodinvalaistus.fi/valaistus-kodin-eri-tiloissa/ruokailutila/>
10.11.2013

Kuva 15

<http://www.toinenlinja.fi/fi/02129>
http://peltzi.arkku.net/nayta_opas.php?kieli=fi&opas=2
<http://ihantavallinen.blogspot.fi/2011/11/huurre.html>
<http://www.publicdomainpictures.net/view->
10.11.2013

Kuva 16

<http://kodit.skanska.fi/Views/Static/ImageList.aspx?epiid=642&listname=Images>
<http://www.kastelli.fi/en/Haave-todeksi/Kokemuksia-Kastellista/Plazia-Jo-kolmas-Kastelli11/>
<http://www.idema.ee/index.php?lang=fin>
1.5.2014

Kuva 17

http://www.tikkurila.fi/kotimaalarit/varit/varikartat_sisamaalaukseen/tunne_vari_-varikartta
1.5.2014

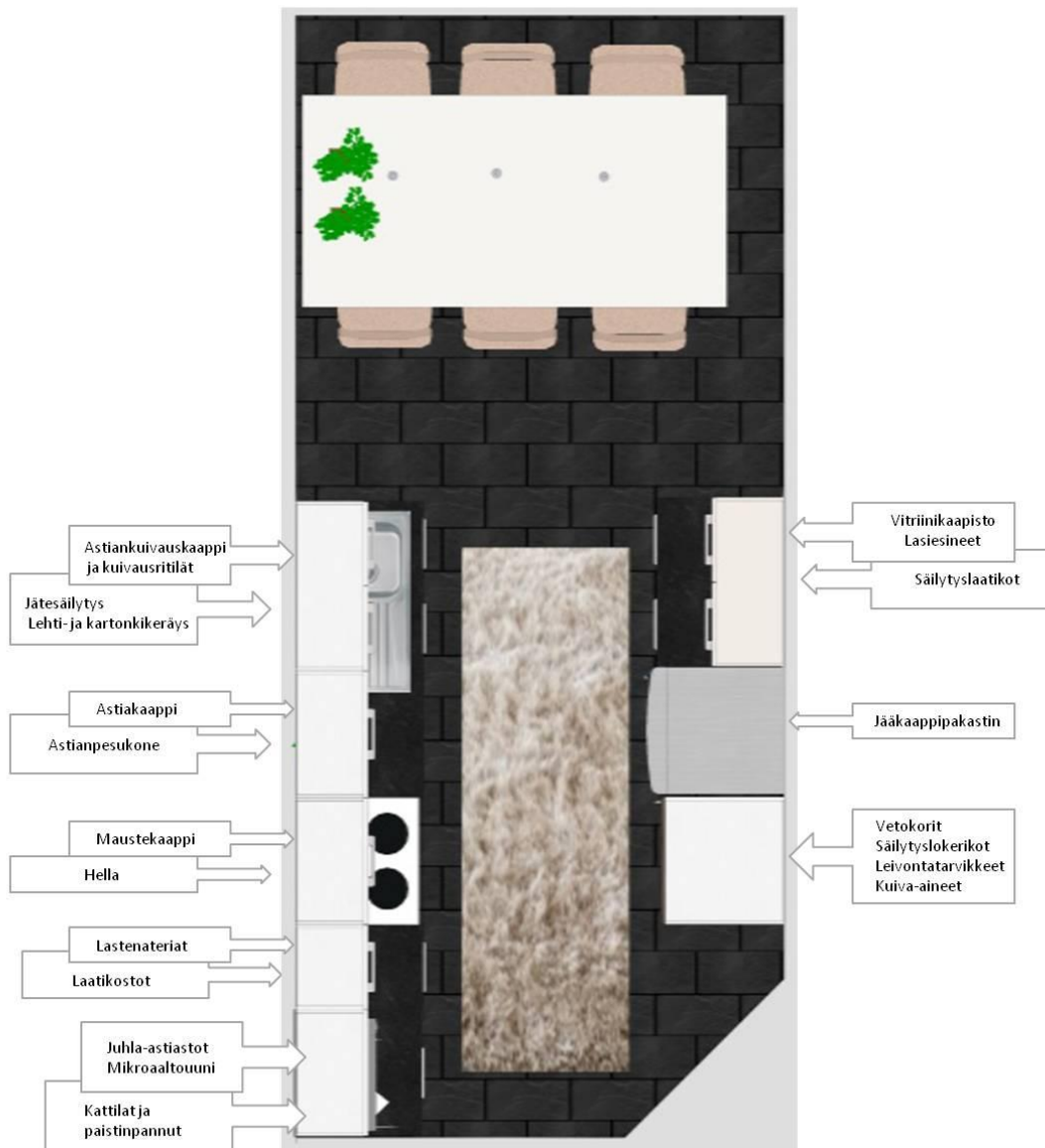
Kuva 18

<http://whiteandfresh.casablogit.fi/lue/2012/08/organisointivinkkejä-keittion-laatikoille>
<http://www.ikea.com/fi/fi/catalog/categories/departments/kitchen/24255/>
1.5.2014

KUSTANNUSLASKELMA

	Malli	Kappalemäärä	á-hinta	Yhteensä	Ostopaikka
Keittiön ovet ja saranat	Mellano			700 €	Harrivaara
Hidastimet saranoihin		14	4 €	56 €	Harrivaara
Työtaso	Kelo	1,4m	36,00/metri	50 €	Ylijäämävarasto
Vetolaatikostot	Maximera	3	25 €	106 €	Ikea
Vetolaatikostot	Maximera	1	31 €		
Tiskiallas	Fyndig	1	49 €	49,00 €	Ikea
Vitriiniovet	Jutis	2	63 €	126,00 €	Ikea
Vetimet	Metrik 234mm	18	4 €	72,00 €	Ikea
Hana	Grana agrion	1	79 €	79,00 €	Kodin Terra
Välitilan laatat	Wavy gris	3,6m2	29,00€/m2	104,40 €	RTV
Erinäiset laatoitustarpeet				50,40 €	RTV
Valaisimet	Massive Tarragon	2	55 €	109,00 €	Säästökarit
Valaisimet	Massive Chives	1	45 €	44,70 €	Säästökarit
Pistorasiat	Massive Tarragon	2	39 €	77,80 €	Säästökarit
Jätevaunut	Kaisu	2	20 €	39,90 €	Kodin Terra
Säilytyslaatikot	Eilef	8	5 €	36 €	Jysk
Vetokorit	Utrusta	3	17 €	51,00 €	Ikea
Säilytyslokerikot	Skubb	2	7 €	13,98 €	Ikea
Aterinlaatikot	Stödja	2	2 €	3,98 €	Ikea
Sähköasennukset				128,00 €	
Kappa	Pellava	0,7m	7,90€/m	5,53 €	Eurokangas
Matto	Luxus 80*200	1	79 €	79,20 €	Sotka
Kattolistat	Maler	3	12,95 €	38,85 €	Kodin Terra
Seinämaali	Tikkurila				Kodin Terra
Lvi-asennukset				87,00 €	
Yhteensä				2 108 €	

SÄILYTYSRATKAISUT

TOIMEKSIANTAJAN PALAUTE PROJEKTISTA

OPINNÄYTETYÖN TOIMEKSIANTAJAN PALAUTE

Toimeksiantaja x
Opiskelija Emmi Råman
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma
Opinnäytetyön aihe

Toimeksiantajana annan lausunnon opinnäytetyöstä huomioiden mm. seuraavia osa-alueita:

Tavoitteen saavuttaminen, tuloksen käyttökelpoisuus, osaaminen ja johtopäätökset, tekijän aktiivisuus

Emmin kanssa lähdimme miettimään keittiön toteutusta mahdollisimman pienellä budjetilla, mikä oli haasteellista koska suurin osa kaappiemme ovista oli erikoismittaisia. Emmi oli todella moneen keittiöliikkeeseen yhteydessä, kävimme yhdessä tutustumassa valikoimiin ja Emmi toimitti meille ovimalleja malleiksi keittiötilaan kunnes, mieluisat, molempien silmää miellyttävät mallit löytyivät. Välitilaankin tahdoimme jotain hieman erilaista, jotain luonnetta. Tämänkin haasteen Emmi ratkaisi löytämällä aivan mahtavan mosaiikkijäljitelmän, jonka ansiosta keittiöön tulee valoa aivan eritavalla kuin ennen. Lopputulos on parempi kuin uskallettiin toivoa ja ovet istuivat täydellisesti paikalleen.

Emmin sinnikkyuden, kärsivällisyyden ja ehkä ennen kaikkea sen ansiosta, ettei hän antanut ihan kaikkia päätöksiämme periksi, koska näin jälkikäteen ymmärsimme, että olisimme olleet todella väärässä, saimme juuri meidän näköisemme ja toimivan keittiön.

Meinasimme ensin, että kaapiston runko pitäisi uusia ainakin osittain, jotta saataisiin laatikostot, joissa on kunnan liukukiskot. Sopivat laatikostot kuitenkin löytyivät etsinnän jälkeen ja vanha runko sai jäädä. Keittiö sopii asuntomme muuhun sisutukseen ja sen pintojen eri kontrastit yhdistävät olohuoneen, keittiön ja kylpyhuoneen yhteen sulavasti. Valaistus oli yksi suurimmista ongelmista, koska keittiön käytävätilaan pimeinä vuodenaikoina ei tule juurikaan luonnon valoa sen sijainnin takia. Tämänkin Emmi ratkaisi hienosti tuomalla keittiöön kunnan työvalot ja juuri edellä mainitun välitilan laatoituksen.

Emmi osoitti työllään ja ratkaisuillaan, että nykypäivänä on mahdollista nostaa yli 20-vuotias keittiö pienellä vaivalla, mutta järkeillä ratkaisuilla vastaamaan tämän päivän keittiötä sekä ulkonäöllisesti että toiminnallisesti.

Päiväys ja työn toimeksiantajan allekirjoitus